

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Gabriela Jirásková

**Antisemitismus a jeho současné projevy u
extremistických a radikálních skupin
v České republice**

Bakalářská práce

Praha 2009

Bibliografický záznam

JIRÁSKOVÁ, Gabriela. *Antisemitismus a jeho současné projevy u extremistických a radikálních skupin v České republice.* Praha: Karlova Univerzita, Fakulta sociálních věd, Institut politologických studií, 2009, 63 stran. Vedoucí práce PhDr. Petr Just, odborný konzultant Mgr. Petr Zenkner.

Anotace

Práce se věnuje teoretickému vymezení antisemitismu. Definuje jednotlivé typy antisemitismu- antisemitismus vycházející z křesťanského antijudaismu, politický a kulturní typ moderního antisemitismu, rasový typ moderního antisemitismu a nový antisemitismus. Práce popisuje vznik a vývoj jednotlivých typů antisemitismu v reakci na světové dění. Poslední kapitola je věnovaná definici extremismu a radikalismu. Výzkumná část popisuje konkrétní projevy antisemitského myšlení u pravicových extremistů, ultrakatolíků a levicových extremistů. Zjišťuje, které z předem definovaných typů antisemitismu extremisté v současnosti nejčastěji využívají a které naopak opomíjejí.

Annotation

The thesis describes theoretically the phenomena of anti-Semitism in its first part. It defines the different types of anti-Semitism: anti-Semitism rising from the Christian antijudaism, the Political and Cultural type of Modern anti-Semitism, the Racist type of Modern anti-Semitism and the New anti-Semitism. The thesis includes the description of the rising process of each anti-Semitic type and its development as a reaction towards the global issues. The extremism and radicalism terms are defined in the last chapter of the theoretical part of the thesis. The analysis of the concrete displays of different types of anti-Semitism by the extreme right, ultra Catholic and extreme left organizations and their media is contained in the research part. The research part includes also the data about the current popularity and frequency of appearance the anti-Semitic types among the described organizations and their media.

Klíčová slova

Židé, antisemitismus, antijudaismus, moderní antisemitismus, rasismus, popírání holocaustu, extremismus, radikalismus, neonacisté, ultrakatolíci.

Key words

Jews, anti-Semitism, antijudaism, Modern anti-Semitism, racism, Holocaust denial, extremism, radicalism, neo-Nazis, ultra Catholics.

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna veřejnosti pro účely výzkumu a studia.

V Praze dne 10. května 2009

Gabriela Jirásková

Obsah

Anotace.....	2
Klíčová slova.....	3
Obsah.....	5
Úvod	7
1. Teoretická část.....	8
1.1 Antisemitismus – obecné vymezení pojmu.....	8
1.2 Antisemitismus plynoucí z křesťanského antijudaismu	15
1.3 Moderní antisemitismus.....	19
1.3.1 Moderní antisemitismus- politický a kulturní antisemitismus.....	20
1.3.2 Moderní antisemitismus- rasový antisemitismus	23
1.4 Nový antisemitismus- judeofobie, antisionismus.....	28
1.5 Extremismus, radikalismus- vymezení termínu	35
2. Výzkumná část	37
2.1 Úvod do výzkumné části	37
2.2 Antisemitismus pravicových extremistů	41
2.3 Antisemitismus ultrakatolíků.....	49
2.4 Antisemitismus levicových extremistů a radikálů.....	52
3. Závěr.....	56
Shrnutí	60
Resume.....	61
Seznam použité literatury a zdrojů	63

Děkuji Mgr.Petru Zenknerovi za odbornou konzultaci a pomoc při psaní práce.

Úvod

Kořeny antisemitismu, obecně nenávisti chované vůči Židům¹, můžeme sledovat po mnoho století do minulosti. V každé etapě existence lidské civilizace od dob ukřižování Ježíš Krista nalezneme fenomén antisemitismu v rozličných podobách a rozměrech, zaměřený proti rozdílným zástupcům židovských komunit. Ačkoli souhrnně nazýváme tyto projevy antisemitismem, jedná se o soubor různých společenských jevů, které se v průběhu dějin rozličně vyvíjejí. Otázkou dnes zůstává, co je vlastně samotným obsahem pojmu antisemitismus, kde leží hranice mezi individuální nesympatií vůči jednotlivci a antisemitským chováním, kdy se jedná o legitimní kritiku politiky Státu Izrael nebo sionismu jako politické ideologie a kdy již o antisemitismus.

Jelikož antisemitismus na sebe bere v každé lidské epoše trochu jinou podobu a reaguje na jiné vnější podněty, vymezují v teoretické části svojí práce vlastní typologii antisemitismu. V první kapitole se věnuji obecnému vymezení termínu antisemitismu a jeho definicím pocházejícím z různých zdrojů a různých období. V dalších kapitolách popisují jednotlivé druhy antisemitismu, jejich vznik a vývoj reagující na okolní politické a společenské tendence. Spíše než na historické skutečnosti se zaměřuji na popsání argumentace, která v té které době vedla společnost k šíření určitého druhu nenávisti vůči Židům.

Výzkumná část mé práce si klade za cíl zmapovat aktuální výskyt antisemitismu mezi českými extremisty a ultrakatolíky. Jsou projevy antisemitismu u pravicových i levicových extremistů stejné nebo se nějak zásadně liší? Jaké předem vymezené typy antisemitismu můžeme v projevech dnešních extremistů a ultrakatolíků najít? Převládá v každé extremistické skupině nějaký určitý typ antisemitismu nebo je použito více typů projevů? Jsou projevy antisemitismu u různých skupin stejně časté či nikoli? Jsou čeští extremisté v projevování nenávisti vůči Židům stejní jako extremisté a ultrakatolíci jinde ve světě nebo lze u nich najít určitá specifika? To jsou otázky, na které budu ve výzkumné části svojí práce hledat

¹ Označení Žid budu ve své práci používat obecně pro označení všech lidí hlásících se k židovské národní příslušnosti, tedy ne pouze židů ve smyslu náboženském. Z tohoto důvodu používám tohoto označení s velkým písmenem na začátku.

odpovědi pomocí analýzy jednotlivých aktuálních projevů z vybraných extremistických zdrojů (výběr zdrojů je podrobněji popsán v úvodní kapitole do výzkumné části).

1. Teoretická část

„Před sto padesáti lety byly pro všechny Židy společné tři věci: každý Žid se modlil hebrejsky, podřizoval se Božím přikázáním a očekával Mesiáše. Dnes je Židům společné jen jedno- každý Žid se ptá, co to znamená být Židem.“²

Ben Gurion

1.1 Antisemitismus – obecné vymezení pojmu

Termín antisemitismus se začal používat o mnoho později, než se samotný jev vůbec ve společnosti objevil. Poprvé byl použit v roce 1879 v židovské publikaci *Allgemeine Zeitung des Judenthums* jako charakteristika protižidovského postoje novináře W. Marra.³

Komplikovanost vymezení antisemitismu začíná již právě se samotným termínem, který jej označuje. Pojem antisemitismus je dnes používán automaticky, aniž bychom si uvědomili jeho zavádějící význam. Antisemitismus by mohl být mylně pokládán za jakýsi antipostoj zaujímaný vůči Semitům, tedy národům mluvícím jazyky ze skupiny semitské, mezi něž patří i arabština. Samozřejmě se dnes nepochybuje o tom, že pojem antisemitismus neoznačuje nenávisť vůči Arabům.⁴

Pokud je antisemitismus obecně fenoménem nenávisť vůči židovské populaci, logicky by mělo být možné se k jeho obsahu dobrat přes definici židovství- tedy čehosi, co je terčem nenávisť všech antisemitů. Tato cesta výkladu opět nenabízí jasné řešení hned ze dvou zásadních důvodů.

² Marcel R. Marcus: *Der Jude- gibt es eigentlich? Über di Arten, Juden zu sein*, in Čapková, Kateřina: *Češi, Němci, Židé? Národní identita Židů v Čechách 1918-1938*, Praha-Litomyšl: Paseka, 2005, s.6

³ Messadie, Gerald: *Obecné dějiny antisemitismu*, Praha: Práh, 2000, s.15.

⁴ Mareš, Miroslav: *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR* in: Kalvach Zdeněk: *Antisemitismus v ČR po roce 1989*, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2007, s.7

Prvním je absence jakékoli definice židovství, neexistence jakéhokoli jednotného měřítko, které by určovalo, kdo je a kdo není Židem, a to nejen z pohledu základního dělení- Židé jsou definováni buď nábožensky nebo národnostně - ale ani v rámci těchto kategorií.

I českých podmínkách se ukazuje jako problematické jednotně definovat židovskou identitu, ačkoli česká židovská komunita patří k nejmenším v Evropě. Pražská židovská obec se definuje jako náboženská ortodoxní komunita a jejím členem se tedy může stát pouze halachický Žid (tedy ten, jehož matka je Židovka, popř. ten, který úspěšně ortodoxně konvertuje k judaismu)⁵. Na rozdíl od Pražské židovské obce existují jiné židovské komunity, například Děčínská nebo Liberecká židovská obec a další, které se definují také nábožensky, ovšem neortodoxně a za svoje členy přijmou každého, kdo vlastní tzv.právo návratu (tedy každého, jehož alespoň jeden prarodič je halachickým Židem).

Podobné problémy s nejednotnou identitou panují i v definici Židů jakožto národa. Jak již bylo řečeno, někteří lidé (poněvadž podle některých definic jsou a podle jiných nejsou Židé) disponují tzv.právem návratu, které jim umožňuje přijmout občanství Státu Izrael. Ovšem i přesto, že se stanou jeho občany a nejsou přímo halachičtí Židé (tedy například pouze jejich otec je Žid), budou v izraelských matrikách vedeni jako nežidé.

Častým příkladem je také prostý pocit sounáležitosti s židovskou komunitou pramenící se sdílení stejných kulturních a společenských hodnot, který nemusí nutně souviset s náboženskou nebo národnostní identitou. Další možností jak pojmenovat židovství je např. Sarterova „existenciální“ definice, podle které je Židem prostě každý, kdo se tak cítí a je svým okolím vnímán jako Žid. V našem středoevropském prostředí není ale nikterak vynímečné, že se Židé po holocaustu zcela úmyslně od židovských komunit odklonili a svůj původ popřeli.

Antisemitismus se stává v současnosti tak těžce definovatelným a rozpoznatelným právě z toho důvodu, že útočí na všechny tyto možné podoby židovského života včetně existence Státu Izrael. Židé žijící v diaspoře již nejsou snadno rozpoznatelní na první pohled svou jinakostí, často nežijí jiný život než ostatní členové společnosti a většina z nich se cítí jako občané svých mateřských

⁵ Halacha znamená doslova „postup“, tímto termínem se označuje židovský zákon, právní část Talmudu. In Newman, Ja'akov, Sivan Gavri'el: *Judaismus od A do Z, Slovník pojmů a termínů*, Praha: Sefer, 2004, s. 42

států. Přesto i dnes narazíme na stejné projevy nenávisti pramenící ze zažitých stereotypů, stejně jako před mnoha stovkami let.

Druhým důvodem, který tolik komplikuje samotnou definici antisemitismu, je prostý fakt, že antisemitismus se jeví v obecném širokém náhledu jako iracionální jev, který není možné kauzálně vysvětlit. Neexistuje zde přímý důvod jevu a jeho následek. Nejedná se o přímou reakci na chování nebo tradice Židů žijících v epicentru antisemitismu. Proto se také může stát, že antisemitismus bují tam, kde nežijí žádní nebo jen minimum Židů.⁶ Podle sociologa G.A.Allporta není opravdovým důvodem nenávisti či nepřátelství obecně jakákoli odlišnost sama o sobě, ale spíše předsudky. „Člověk s předsudky však téměř vždy tvrdí, že příčinou jeho postoje je nějaká údajná odlišnost. Zdá se, že nikdy neuvažuje o možnosti tolerovat- natož mít rád- lidi z cizích skupin, kteří jsou (podle jeho názoru) nechápaní, prohnání, agresivní či dokonce páchnou. A to ani v případě, že cítí náklonnost k podobně nesympatickým příslušníkům vlastní rodiny nebo okruhu přátel.“⁷ Autor tvrdí, že je zcela přirozeným jevem, že lidé do určitého věku přejímají názory od svých rodičů. Přejímají se tedy i předsudky bez jakéhokoli racionálního jádra a antisemitismus je jedním z nich.⁸

Antisemitismus je komplikovaným jevem, na jehož vývoj působilo mnoho historických, sociologických, náboženských nebo politických faktorů. Vývojový trend antisemitismu není určován pouze židovskou historií a definováním sebe sama, ale mnohem více právě politickým a společenským vývojem většinové společnosti. Antisemité ani v minulosti, ani dnes nereagují na vývoj židovských komunit uvnitř, ale právě naopak se snaží obecné „velké“ dějiny vidět jako důsledek různých židovských aktivit, spiknutí a negativních vlastností. I z obecných definic antisemitismu publikovaných v některých encyklopediích vyplývá, že antisemitismus je jevem, který se vyvíjí, roste a uvadá v reakci na vývoj mnoha fenoménů světa.

Pojem antisemita obsahuje již Brookhouse Lexicon vydaný roku 1882, který jej popisuje jako toho: „... kdo nenávidí Židy nebo se staví proti judaismu obecně a brojí proti typickým znakům Semitů.“ Další definice obsažená ve Webster's Dictionary a doplněná po šestidenní válce v roce 1967 o dodatek popisuje antisemitismus jako „Nepřátelství vůči Židům jakožto rasové nebo náboženské minoritě, často doprovázené společenskou, ekonomickou a politickou diskriminací.

⁶ Wistrich, Robert: Nacionalismus a antisemitismus v dnešní střední a východní Evropě in: *Antisemitismus v posttotalitní Evropě*, Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1993, s.39

⁷ Allport, Gordon A.: *O povaze předsudků*, Praha: Prostor, 2004, s.115

⁸ tamtéž, s.309

Odpor proti sionismu, sympatie chované k těm, kteří popírají Stát Izrael.“⁹ Česká definice Ottova naučného slovníku z roku 1889 popisuje antisemitismus jako „sociální snahy čelící proti nynějšímu postavení židovstva ve společnosti. Příčiny netkví v době naší pouze v různosti vyznání náboženského (jako zvláště na Rusi) a v antagonismu plemenném, nýbrž jsou vedle toho hlavně hospodářské, politické, popřípadě národnostní.“¹⁰

Poslední definice antisemitismu přijatá a zformulovaná Agenturou Evropské Unie pro základní práva (FRA) je nejaktuálnější oficiální definicí antisemitismu v Evropské unii. Podle ní lze antisemitismus definovat jako „takový způsob vnímání židů, který lze vyjádřit jako nenávisť vůči nim. Slovní a fyzické projevy antisemitismu mohou být zaměřeny proti židovským i nežidovským osobám nebo jejich majetku, proti institucím židovské komunity a náboženským zařízením. Podobné projevy mohou být namířeny také proti Státu Izrael – antisemitský charakter mají, pokud je Stát napadán jako představitel židovské pospolitosti. Antisemitismus běžně obviňuje židy ze spiknutí s cílem poškodit lidstvo a je často používán k obviňování židů z toho, že se právě něco nedaří. Antisemitismus se objevuje v proslovech, textech, vyobrazeních i aktivitách, kde využívá zlomyslné stereotypy a záporné charakteristické vlastnosti.“

Definice FRA vymezuje i jednotlivé konkrétní projevy antisemitismu. „Dnešní antisemitismus ve veřejném životě, v médiích, ve školách, na pracovištích a v náboženských kruzích může po zohlednění celkového kontextu nabývat např. následujících podob:

1. Podněcování, podpora či ospravedlňování zabíjení židů či hrubého ubližování židům ve jménu radikální ideologie či extrémního náboženského postoje
2. Obviňování z prolhanosti, dehumanizace, démonizace, prohlášení o jednotlivých židech (či židovstvu jakožto jakési kolektivní moci) založená na stereotypech. Zejména, avšak nikoli pouze, mýty o světovém židovském spiknutí nebo židech kontrolujících média, ekonomii, vládu a jiné společenské instituce.

⁹ Prof. Porat, Dina: *On several definitions of antisemitism, The New Antisemitism*, Sifriat Hapo'alim Publishing Company, 2002.

http://www.antisemitism.org.il/eng/articles/11014/ON_SEVERAL_DEFINITIONS_OF_ANTISEMITISM_-By_Prof._Dina_Porat

¹⁰ Otto, Jan: *Ottův slovník naučný*, Praha: Vydavatel a nakladatel J.Otto v Praze 1889, s.465

3. Obviňování židů, jakožto pospolitosti, z odpovědnosti za skutečné či smyšlené chyby a špatnosti zaviněné židovským jedincem či skupinou židů či dokonce ne-židy.
4. Popírání existence, rozsahu, způsobu provedení (např. plynové komory) a účelu genocidy židů německými nacisty, jejich podporovateli a komplici během 2. světové války (Holocaust).
5. Obviňování židů, jakožto pospolitosti, či státu Izrael z vymyšlení či zveličování Holocaustu.
6. Obviňování židovských občanů z větší loajality ke státu Izrael nebo z upřednostňování domnělých priorit mezinárodního židovstva nad zájmy svého vlastního státu.

K příkladům antisemitských projevů vztahujících se k státu Izrael po zohlednění celkového kontextu patří např.:

1. Popírání práva židovské pospolitosti na sebeurčení, např. tvrzením, že existence Státu Izrael je rasistický počín.
2. Vytváření dvojích standardů tím, že se vyžaduje jednání neočekávané a nevyžadované od žádného jiného demokratického státu.
3. Používání symbolů a vyobrazení asociovaných s klasickým antisemitismem (např. obviňování židů z vraždy Ježíše nebo pošpinění krve) k charakterizování Izraele či Izraelců.
4. Přirovnávání současné izraelské politiky k nacistické.
5. Považování židů za kolektivně zodpovědné za akce státu Izrael.

Nicméně jiná kritika Izraele, podobně jako kritika jakéhokoli jiného státu, nemůže být považována za antisemitismus.¹¹

Společným jmenovatelem všech definic je obecná nenávisť vůči Židům, každá reaguje na daná specifika své doby. Paradoxem přitom zůstává fakt, že v historii se terčem antisemitismu stávaly naprosto protichůdné vlastnosti a činnosti obecně připisované Židům. Přibližně do druhé poloviny 19. století byli Židé vnímáni jako cizí prvek společnosti žijící v izolaci a nesouvisející s místní kulturou a tradicí. Na konci 19. století, v době rozkvětu liberalismu a teorie o lidských právech, se Židé začali

¹¹ Definice antisemitismu FRA, 2006, <http://eumc.eu.int/eumc/material/pub/AS/AS-WorkingDefinition-draft.pdf>, překlad in: Kalvach, Zdeněk: *Antisemitismus v ČR od roku 1989*, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2007, s.9-11

zapojovat do většinové společnosti a byla jim vytýkána jejich kosmopolitnost, exotičnost a nedostatečné nacionální smýšlení.¹² Židé byli vnímáni jako nebezpečí, ohrožení stávajícího pořádku, nepřítel nebo vetřelec, který se naboural do stávajícího systému. Právě v této době se začínají popularizovat antisemitské konspirační teorie a stále větší oblibě se těší Protokoly síónských mudrců, upozorňující na údajné židovské spiknutí.

Častým se stalo také obviňování z tzv. židobolševismu. Po 2. světové válce to byli často lidé židovského původu, kteří pomáhali nastolit v zemích Střední Evropy komunistické režimy a kteří se posléze stali jejich obětí. Z našich dějin můžeme jmenovat například proces s generálním tajemníkem KSČ R. Slánským a dalšími vysoce postavenými funkcionáři, z nichž mnozí byli židovského původu, které čeští komunisté popravili. Ačkoli tito členové komunistických stran ve střední Evropě (těch všech se antisemitské čistky dotkly) se cítili jistě více komunisty než Židy, režim neváhal obvinít je ze židovského spiknutí. Zbytek společnosti pak zase viděl v Židech bolševiky, kteří se snažili svést s vlnou nastupujícího nového uspořádání. Nakonec v 60. letech následovala obvinění spojená s existencí Státu Izrael mířená proti napojení na USA a vůbec na samotný Stát Izrael.¹³ Jak popisuje ve své knize W. Lacquer, „Zatímco ve 30. letech se v Paříži objevovaly nápisy: Židé, táhněte do Jeruzaléma!, po 60. letech se po nich chce, aby z něj vypadli.“¹⁴ Pokud tedy shrneme pouze poslední 20. století, terčem antisemitismu se staly údajný židovský kosmopolitismus, universalismus, naopak židovská sounáležitost, která má vyústit ve spiknutí, židobolševismus, nakonec napojení na politiku Státu Izrael a USA.

Nenávist vůči Židům tedy byla v historii živena nejrůznějšími, často protichůdnými argumenty. Ty tvoří na první pohled nečitelnou iracionální mozaiku, a to obzvlášť pokud si uvědomíme, že v reálné společnosti antisemité používají všechny tyto argumenty (často dokonce jedna skupina používá najednou několik protichůdných nenávistných teorií). Ovšem přistoupit na demonizování antisemitismu jakožto nadpozemského ďábelského semene, které pomalu klíčí

¹² Tento problém se nedotýkal nijak citelně tehdejšího Československa, kde byli Židé již tehdy hodně asimilovaní a cítili sounáležitost s republikou spíše než se sionismem nebo jinými židovskými komunitami ve světě.

¹³ Wistrich, Robert: Nacionalismus a antisemitismus v dnešní střední a východní Evropě in: *Antisemitismus v posttotalitní Evropě*, Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1993, s.35-36

¹⁴ Lacquer, Walter: *Měnící se tvář antisemitismu od starověku do dnešních dnů*, Praha: Nakladatelství Lidové noviny 2007, s.20

v každém neŽidovi a které nelze nijak vysvětlit a popsat, se mi zdá stejně slepým tvrzením jako démonizování samotných Židů, jejich rituálů a způsobu života.

Tomuto oddémonizování antisemitismu a jeho popisu se věnuje H. Arendtová ve své knize *Původ totalitarismu*, kde vyvrací poměrně častá vysvětlení antisemitismu, ke kterým se mnoho autorů i dnes uchyluje. V první řadě H. Arendtová vyvrací teorii, že Židé obecně jsou po staletí nenáviděnou menšinou pro svoji moc. Naopak se domnívá, že antisemitismus moderní doby vzrostl obrovskou měrou na konci 19.století, tedy v době, kdy se na vrcholu ocitl rozvoj univerzálních ideologií. Jakožto důsledek tohoto jevu umírala i moc evropského židovstva. Židé do té doby zastávali často funkce poradců v mezinárodních jednáních, pracovali na dvorech panovníků a šlechticů ve svých mateřských státech v diaspoře a opravdu tvořili jakýsi nadnárodní prvek v rámci nacionalisticky smýšlející Evropy. K tomu jim samozřejmě náležela jistá moc a bohatství. Ve chvíli, kdy evropské nacionalistické myšlení ve své tradiční podobě polevilo, někteří Židé zůstávají sice bohatou vrstvou obyvatelstva, ovšem bez moci. A právě tento fakt je podle H. Arendtové pro většinovou společnost oním nestravitelným soustem, které vybudilo silnou vlnu antisemitismu šířící se Evropou koncem 19.století. Bohatství bez náležité moci a postavení v lidech vzbuzuje nejistotu a nedůvěru.¹⁵

Druhá teorie, které se podle H. Arendtové musíme při zkoumání antisemitismu vyvarovat, je tzv.teorie obětního beránka, která tvrdí, že Židé jsou odjakživa nenáviděni jako etnická menšina. Stejně jako nenávisti čelí Židé, mohla by jí čelit kterákoli jiná skupina. Židé stojí nevinně mezi ostatními v řadě a je jim prostě souzeno být terčem nenávisti, ačkoli si to nezaslouží. H. Arendtová tvrdí, že „obětním beránkem se stává jedna z lidských skupin, které se všechny účastní dění tohoto světa. To, že se takto stala obětí nespravedlnosti a krutosti tohoto světa, ovšem onu skupinu vůbec nezbavuje spoluzodpovědnosti.“¹⁶ Židovská otázka se stala podstatnou součástí nacistické ideologie, která přesvědčila miliony lidí a mobilizovala masy. Ideologie tak gigantických rozměrů si nemůže svoji oběť vybrat náhodně a libovolně, jak by teorie obětního beránka předpokládala. Teorie obětního beránka se snaží obejít závažnost původu antisemitismu tím, že jej degraduje na běžnou náhodu.

Poslední častou teorií, kterou H. Arendtová zavrhuje, je tzv.teorie věčného antisemitismu. Ta tvrdí, že antisemitismus je jakousi přirozenou součástí každého

¹⁵ Arendtová, Hannah: *Původ totalitarismu I-II*, Praha: Oikoymenh, 1996, s.50-54

¹⁶ tamtéž, s.54

člověka a jeho výbuchy nepotřebují nutně žádné vysvětlení.¹⁷ Skutečnosti, že antisemitismus je složitým společenským fenoménem, který reaguje na vývoj většinové společnosti, ideologií, mezinárodních vztahů i židovských dějin, a že jeho důvody se nám daří jen více či méně nepřesně popisovat, neopravňuje k odložení zkoumání antisemitismu jakožto iracionálního nepopsatelného jevu.

Vzhledem ke všem faktorům, které jsem výše popsala, je zřejmé, že antisemitismus je vyvíjejícím se jevem, jehož obsah se může v průběhu času měnit, nenávist vůči Židům nebo jakémukoli židovskému elementu je společným pojítkem. V následující kapitole vymezím jednotlivé typologie antisemitismu a důvody k nenávisti, kterým Židé čelí v dnešním světě a historické kořeny, ze kterých pramení.

1.2 Antisemitismus plynoucí z křesťanského antijudaismu

Křesťanský antijudaismus pramení v odlišných postojích obou náboženství na postavu Ježíše Krista a zejména na spasení. V době svého vzniku se rozhodně nedá srovnávat s pozdějším antisemitismem založeným na rasové nebo politické nenávisti. Mezi typy antisemitismu jej ovšem řadím z toho důvodu, že se stal výchozím bodem pro pozdější vývojové fáze antisemitismu. Antijudaistické argumenty, pocházející již od dob apoštola Pavla, se v průběhu staletí dezinterpretovaly v antisemitismus. Dle slov francouzského filozofa a politologa P.A. Taguieffa se „...stará judeofobie (*tedy antijudaismus*) bývala mohla stát pouze jednou z mnoha forem xenofobie, kdyby ji neintegrovala a znovu nezformulovala křesťanská doktrína, jež jí poskytla teologické ukotvení a touto formou přispěla k jejímu univerzálnímu rozšíření. Spor Církve se Synagogou nezabránil západním dějinám, aby se neutvářely jako dějiny židovsko-křesťanského Západu. A kvůli ústřednímu bodu historie Izraele pro křesťany (kteří se považovali za opravdový Izrael, versus Izrael) se stará témata útoků proti Židům a judaismu neustále opakovala, a to i v moderním světě v období dechristianizace, kdy se od konce 18. století násobily sekularizované formy judeofobie ve spojení s významnými politickými ideologiemi (s nacionalismem, socialismem atd.).“¹⁸

V antice se Židé stávali terčem nejrůznějších útoků. Z historických pramenů ovšem vyplývá, že se jednalo spíše o útlak z důvodu politické nepřizpůsobivosti

¹⁷ Arendtová, Hannah: *Původ totalitarismu I-II*, Praha: Oikoymenh, 1996, s.55

¹⁸ Taguieff, Pierre-André: *Information Juive*, září 2008, http://www.holocaust.cz/cz2/resources/ros_chodes/2008/11/rozhovor_taguieff

v rámci Římské říše. Náboženství v těchto případech nehrálo zatím žádnou roli. Je také pravdou, že Židé pohybující se ve světě vlastních tradic římskou městskou kulturu nepřijímali. Římané na druhou stranu nechápali některé židovské zvyky, neuznávali svěcení šabatu ani tradiční obřízku. Z těchto vzájemných nepochopení tedy vyústilo několik vln nenávisti namířených proti Židům, ovšem zatím zcela zjevně bez hlubších náboženských důvodů.

Situace se nezměnila ani v době života Ježíše Krista. Jak dokládá Nový Zákon, Ježíš Kristus, sám židovského původu, se účastnil židovského náboženského života a běžně působil v druhém Jeruzalémském chrámu. Židé byli hlavní částí Ježíšova publika, nikoli Římané. Ježíš Kristus a jeho učení ovšem ve své době nepředstavovali milník, za kterým by následovala výraznější vlna antijudaismu.¹⁹ Co tedy můžeme považovat za bod nejzásadnějšího odloučení obou náboženství? Podle autorky R. R. Ruethenové antijudaismus představuje jakousi levicí christologie. Křesťanství se staví do opozice vůči judaismu ve své zásadní víře, že Ježíš je oním Mesiášem, na kterého Židé stále ještě čekají. Zásadním jádrem celé polemiky je odlišné vnímání samotného principu mesiášství. Židé odedávna věří, že Mesiáš připraví na světě království Boží, svrhne zlo a jeho příchod bude světodějnou událostí. V tomto smyslu Ježíš Kristus mesiášství nenaplnil a proto ho Židé odmítli přijmout jako pravého Mesiáše, zatímco křesťané reinterpretovali mesiášství do niterné, osobní roviny a v té pak mohli Ježíše Krista vnímat jako opravdového Mesiáše. Křesťané se snažili Židy přesvědčit o Ježíšově mesiášství, avšak bez úspěchu.²⁰ Tento postoj Židé nikdy nepochopili a byl v celkovém rozporu s jejich tradicí.²¹ Dalším důvodem k nenávisti související s tímto odlišným chápáním patří také po staletí přetrvávající obvinění ze strany křesťanů, že Židé nedokázali rozpoznat pravého Mesiáše a dovolili jeho smrt na kříži. Tuto běžně přijímanou argumentaci ovšem vyvrací H. P. Fryová. Ta tvrdí, že christologie mohla být zasetím semínka nenávisti, ovšem pravým důvodem k rozvinutí antijudaismu mezi křesťany byla zejména soterilogie (nauka o spáse). Islám také nepřipisuje postavě Ježíše Krista stejnou důležitost jako křesťanství a přesto neexistují mezi nimi takové teologické rozepře jako mezi Židy a křesťany. Církev po celá staletí hájila názor, že bez přijetí Ježíše Krista nemůže být spása. Podle některých křesťanů ztratili Židé nepřijetím Ježíše Krista za Mesiáše svůj nárok na spásu a svoje postavení

¹⁹ Messadie, Gerald: *Obecné dějiny antisemitismu*, Praha: Práh, 2000, s.97

²⁰ Sk 3,12-26.

²¹ Redford Ruetherová, Rosemary in: Fryová, Helen P.: *Čítanka židovsko-křesťanského dialogu*, Praha: Kalich/Vyšehrad, 2003, s. 37-38

vyvoleného národa. Samotný tento postoj vedl k degradaci Židů, k jejich postavení do role méněcenného náboženství. Církev si s tímto názorem musela přestat židovství vážit jako rovnocenného partnera. Židé pak byli často přesvědčováni k uskutečnění konverze ke křesťanství, čímž měli šanci (narozdíl od pozdějšího pojetí antisemitismu) sejmut ze sebe stigma méněcennosti. V reakci na židovsko-křesťanskou polemiku začalo být židovství označováno za cosi hříšného, falešného ba ďábelského.²²

Nálepka Satanových dětí, ďáblů či Antikristů, kteří se zarytě drží zavedených rituálů, byla z výše popsaných důvodů Židům přidělena a držela se jich pevně po mnoho staletí. Tento stereotyp se také rychle rozšířil mezi široké lidové vrstvy obyvatel. Židé pak ve středověku začali být označováni obecně za původce zla, za rituální vrahy dětí, jejichž krev Židé popíjí zejména při oslavách svátku Pesach²³ a za traviče studní. „Když v polovině čtrnáctého století řádil v Evropě mor, byly tisíce Židů v zemích, odkud dosud nebyli vyhnáni, zmasakrovány, jelikož panovalo obecné přesvědčení, že křesťané neumírají kvůli nemoci, ale protože Židé otrávil studny.“²⁴ Častým terčem útoku bývá také údajná židovská láska k penězům, která nemá hranice. I tento stereotyp má svoje kořeny v hlubokém středověku, kdy Židé často pracovali ve finančnictví a to zejména z toho důvodu, že jim bylo zakázáno vlastnit půdu a živit se zemědělstvím nebo řemeslem. Půjčování peněz s úrokem bylo křesťany vnímáno jako hřích, neboť se jednalo ve své podstatě o zpeněžení času, který je považován za výhradně Boží majetek, na kterém nemá nikdo právo vydělávat. Židé opravdu pracují ve finančnictví a obchodu dodnes poměrně. Stereotypní představy o jejich mamonu, chamtivosti a lásce k penězům se ve společnosti objevovaly od dob svého vzniku neustále a dodnes se jedná o jeden z nejčastěji používaných antisemitských argumentů. Používal je ve své *Židovské otázce* například K. Marx, když napsal: „Nehledejme tajemství žida v jeho náboženství, ale ve skutečném židovi (ačkoli o pár řádek výš se shodoval s názorem Bruna Bauera, že židovská identita spočívá právě v náboženství). Jaký je světský základ židovství? Praktická potřeba, zjištění. Jaký je židův světský kult? Čachr. Jaký je jeho pozemský bůh? Peníze.“²⁵

Často se právě tyto stereotypní argumenty vycházející z původních

²² Fryová, Helen P.: *Čítanka židovsko-křesťanského dialogu*, Praha: Kalich/Vyšehrad, 2003, s.40-43

²³ Toto obvinění nabývá na absurdnosti mimo jiné také skutečností, že krev je v judaismu posvátnou tekutinou, která symbolizuje život a tím i Boha. Židům je přísně zakázáno požívat krev v jakékoli podobě.

²⁴ Fredrickson, Georgie M.: *Rasismus- stručná historie*, Praha: nakl.Jiří Buchal, 2003, s.28

²⁵ Marx, Karl: *O židovské otázce*, Brno: Svoboda, 1975, s.34

náboženských idejí posouvají do roviny politické.²⁶ Ovšem většina těchto původně náboženských antijudaistických postojů zůstává dodnes zakořeněna ve stereotypních předsudcích lidí, kteří nemusí být věřící a nepoužívají náboženskou rétoriku. V těchto případech již pozorujeme posun od kritiky náboženských názorů k obecnému označení Židů jakožto symbolu zla na Zemi. Mluvíme tedy již o specifickém druhu antisemitismu vycházejícím z křesťanského antijudaismu. K těmto pomluvám se později přiklonil také M. Luther, takže ani vznik a rozšíření protestantismu v 16.století, které teoreticky mohlo přinést nové antisemitismem nezatížené interpretace antijudaistických pasáží Bible, neznamenal potlačení protižidovských nálad ve společnosti.²⁷

Označení Židů za „bohovraždny lid“ (Justin ve 2.století.) z důvodu vzájemného nepochopení obou náboženství, představa o ztrátě vyvolenosti a z toho plynoucí demonizace představovaly milníky na cestě mezi vznikem křesťanství a postupným rozšířením antijudaistických a posléze i mnohých antisemitských názorů. Kritický až konfliktní postoj křesťanství k judaismu pozorujeme během středověku i novověku, stává se jakýmsi jádrem také dalších druhů antisemitismu. Nejnebezpečnějším na tomto myšlenkovém modelu je vnímání Synagogy jako čehosi starého a neplatného, co muselo být nahrazeno něčím pravdivějším a trvalejším- tedy Církví. To vede nejen k degradaci judaismu jako náboženství, ale jakákoli tragedie, která se Židům přihodila, mohla být v duchu tohoto myšlenkového modelu interpretována jako potvrzení správnosti této teze. Židé už nejsou vyvoleným národem, proto se jim děje zlo. Tato argumentace mohla být posléze našroubována i na tragedii holocaustu za 2.světové války.

Po skončení 2.sv.války nastává podle teologa M. Prudkého jasný posun v myšlení křesťanstva, které v prvních poválečných letech bojovalo s pocitem hrůzy následků holocaustu a také s pocitem viny za něj (týká s hlavně Německa). Po válce se začínají evropští křesťané zabývat myšlenkami, které právě k antisemitismu mohou vést. Podle M. Prudkého je zřejmá hranice v myšlení křesťanstva před a po holocaustu. Vyrůstá větší citlivost a otevřenost k vysvětlování zavedených antisemitských stereotypů, které jsou, jak sám přiznává, zejména v

²⁶ Příkladem může být prvorepublikový případ vraždy Anežky Hrůzové, která byla údajně zabita při židovském rituálu, ke kterému byla použita její krev. Tento případ se stal populárním zejména aktivním zapojením TGM na stranu obviněného židovstva. Dodnes je tento případ velice živým mezi českými neonacisty, kteří výročí smrti A.Hrůzové slaví každoročně.

²⁷ Laqueur, Walter: *Měnič se tvář antisemitismu od starověku do dnešních dnů*, Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2007, s.47-57

konzervativních křesťanech pevně zakořeněny a jejich vymýcení ještě zabere spoustu času.²⁸

Na závěr bych ráda podtrhla fakt, že ačkoli křesťanské náboženské prameny byly v historii zneužity a interpretovány jako antisemitské, ve své podstatě antisemitismus, neobsahují ani k němu nevybízí. Antijudaistické pasáže jsou přirozenou součástí vznikajícího křesťanství. V historii byly ovšem mnohokrát interpretovány v duchu antisemitismu, čímž napomohly k pevnému zakořenění myšlenkových stereotypů obzvlášť ve většinově křesťanských společnostech Evropy. Dodnes jsou ve společnosti živé jak antisemitismus náboženský, tak zejména antisemitské předsudky²⁹, které z náboženského antijudaismu pramení.

1.3 Moderní antisemitismus

Vlna moderního antisemitismu zaplavila Evropu na konci 18.století, rozšířila se zejména ve století 19. a později vyvrcholila v podobě holocaustu. Jeho kořeny můžeme vystopovat v reakci na ideu emancipace, individuálních hodnot, lidských práv a obecně liberalismu. Ačkoli by se mohlo zdát, že právě takový vývoj společnosti bude pro židovské obyvatelstvo vyřešením jeho historické diskriminace a izolace, ve skutečnosti znamenal ve svém důsledku rozšíření nového a nebezpečného druhu antisemitismu. Židé a ostatní etnické menšiny opravdu zažili v této době možnost opustit evropská ghetta, začít studovat na univerzitách a zapojit se do většinové společnosti, kterou mnozí z nich začali samozřejmě využívat. Tím se ovšem Židé ocitli na pranýři tehdejší občanské společnosti, která mezi sebe nechtěla nový prvek vpustit a cítila se jím ohrožena. Skupina, která po staletí fungovala v rámci hierarchizované společnosti jako cizí prvek, se najednou odhodlala stát součástí národa, který ovšem na takový vývoj nebyl připraven nebo ho jen nechtěl dovolit.

Zatímco náboženský antisemitismus útočí na údajně pokřivenou a falešnou víru, na přijímání špatného obrazu Boha, moderní antisemitismus útočí již na samou

²⁸ Prudký, Martin: *Náboženské hodnoty v poválečné éře v zrcadle křesťansko-židovských vztahů*, přednáška při konferenci pořádané Institutem křesťanských studií při brněnském Centru pro studium demokracie a kultur ve spolupráci s Nadací Konráda Adenauera. 1998, <http://www.etf.cuni.cz/~prudky/mptexty/98posuny.html>

²⁹ Tyto stereotypní antisemitské předsudky nazývá Z.Zbořil tzv.antisemitismem latentním, Zbořil, Zdeněk.: *Soudobý antisemitismus – evropské dědictví nenávnosti a intolerance*, Mezinárodní politika 7/2001

podstatu člověka. Vnímá Židy jako ze své podstaty nedokonalé bytosti, které nejsou schopny naplnit samotný obsah lidství a občanství, případně jsou příslušníky takové rasy, která je původnímu národu nebezpečná. Zatímco ve středověku bylo možné zbavit se (mnohdy ne úplně, ale alespoň částečně) „stigmatu“ židovství přijetím křesťanské konverze, moderní antisemitismus již nic takového nepřipouští. Jedná se o takový druh antisemitismu, jehož jádrem je obecně představa Židů jako méněcenné rasy. V rámci moderního antisemitismu je možné vystopovat další podrobnější typologie antisemitismu, které se ve své argumentaci mírně liší, ovšem staví na stejné myšlence židovské vrozené podřadnosti, které se ve svém důsledku nelze zbavit.

1.3.1 Moderní antisemitismus- politický a kulturní antisemitismus

Politický a kulturní typ moderního antisemitismu se objevil v Evropě zejména ve druhé polovině 19.století. Diskriminoval Židy v rámci společnosti, ovšem zatím se neopíral o teorie evoluční biologie a nevybízel k jejich hromadnému ničení (evoluční a rasové teorie byly v tehdejší době již dobře známy, vznikaly již od dob osvícenství).³⁰ Zatímco rasový antisemitismus je svou povahou podobný obecnému rasismu, politický a kulturní antisemitismus je více společenskou reakcí na rozšiřující se liberalismus a ideu lidských práv, zejména v Německu, ale i v ostatních státech Evropy. Antisemité tehdejší doby se opírali jak o myšlenku židovské méněcennosti a neschopnosti v mnoha směrech, tak zejména o ideu židovské konspirace, která pramenila obecně ve strachu z postavení Židů ve společnosti a z jejich moci. Židovská menšina údajně sledovala svoje vlastní politické cíle a bylo jí to umožněno právě díky majetku, který po generace shromažďovala.³¹ A jelikož část většiny se cítila židovskými penězi ohrožena a na druhé straně byla přesvědčena o jasné prohnitosti, přirozené špatnosti a jakési lidské neschopnosti židovského národa, dala právě tato doba vzniknout antisemitským teoriím o židovské konspiraci.

Antisemitské teorie konspirace vrcholí v díle *Protokoly siónských mudrců*. Jedná se o knihu napsanou pravděpodobně v devadesátých letech 19.století v Rusku

³⁰ Fredrickson, Georgie M.: *Rasismus- stručná historie*, Praha: nakl. Jiří Buchal- B/B art, 2003, s.49-70

³¹ Neruda, Jan: *Pro strach židovský*, Praha: Knihkupectví Dr.Grégr a Ferd. Dattel v Praze, 1870, s.22

a ve Francii³², která se dodnes považuje za bibli antisemitů po celém světě. Jedná se o dílo popisující údajné židovské spiknutí vedoucí k židovské revoluci, která nastolí vládu Židů na Zemi. „V celé Evropě a ve všech státech evropského původu musíme vzbuditi nepořádky, rozpory a nenávisť...vytvoříme vládu pokud možno co nejvíce centralizovanou, abychom svedli sociální síly do svých rukou. Všechna odvětví politického života svých poddaných upravíme o své újmě podle nových zákonů. Tyto zákony odstraní pomaloučku všechny ústupky a svobody, které jim byly povoleny gojímy.“³³ Ačkoli *Protokoly* nebyly zdaleka jediným pamfletem svého druhu (i v ostatních případech se stejně jako v případě *Protokolů* jednalo většinou o promluvy různých rabínů, kteří se doznávají ke své údajné touze ovládnout svět- například román *Biarritz*, který se odehrává na pražském židovském hřbitově nebo publikovaná řeč rabína Eigera atd.), *Protokoly síónských mudrců* jsou dodnes jednou z velmi dobře prodávaných knih po celém světě, v arabských zemích vycházejí poměrně pravidelně. Paradoxní se může zdát, že tato kniha je oblíbená jak mezi levicovými, tak pravicovými i islamistickými antisemitskými skupinami, přestože již několikrát v historii byla deklarována její nepravost³⁴. V České republice se *Protokoly* těší také velké oblibě, na internetových serverech je možné nalézt několik anonymních překladů a extremisté se často právě tohoto zdroje dovolávají.

Zatímco jedním pólem politického a kulturního typu antisemitismu byl právě strach z vlivného, ale v podstatě cizího a neznámého židovstva, druhý pól představovaly postoje k židům jakožto méněcennému národu. Když J.G. Herder zveřejnil svoji teorii, že každá etnická skupina nebo národ má svůj specifický *Volksgeist*- duch národa, velmi rychle se rozšířilo přesvědčení, že Židé nejsou schopni tohoto *Volksgeist* dosáhnout a vytvořit tak plnohodnotný národ po boku Němců, Čechů apod. Tato neschopnost vychází z jejich původu, je přirozená a nelze se jí zbavit. Židé byli považováni za bytosti s jiným a nedostatečným myšlením, pro které naznamenaná záchranu ani jejich reforma. J. Fichte například uvádí, že k tomu, aby se Židé byli schopni stát plnohodnotným člověkem, aby dospěli k lásce, spravedlnosti,

³² Lacquer, Walter: *Mění se tvář antisemitismu od starověku do dnešních dnů*, Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2007, s.82,

³³ *Protokoly síónských mudrců*, tištěno jako rukopis, 1937, s. 52

³⁴ V roce 1921 označil deník *The Times* *Protokoly síónských mudrců* za podvrh a v roce 1935 toto označení švýcarský soud potvrdil. Možným autorem *Protokolů* je M.Golovinský.Eco, Umberto in: Eisner, Will, *Spiknutí, tajný příběh Protokolů síónských mudrců*, Praha: Academia, 2008, s.10

k člověku a pravdě, museli by se jim useknout hlavy a nasadit nové, jelikož jejich myšlení a náboženství jim po dlouhé generace brání ve změně vlastní povahy.³⁵

Jedním ze zásadních názorů na problematiku židovského začlenění se do společnosti je například teorie K. Marxe. Ten tvrdí, že pokud si Židé žádají od většinové společnosti stejné zacházení jako ostatní občané, musí se také jako ostatní občané vzdát svého náboženství jakožto nejdůležitějšího pilíře vlastní identity a nahradit jej politickým občanstvím. Takováto představa je ovšem podle K. Marxe pro Židy naprosto nepřijatelná. Ti dle něho nejsou schopni nikdy přijmout tuto politickou emancipaci, jelikož nejsou ze své podstaty schopni vzdát se svojí odlišnosti, svojí náboženské identity, která jim brání v získání jejich emancipované identity občanské. Jelikož židovství jim přikazuje řídit svůj život podle specifických pravidel, uznávat vlastní odlišné zákony, nejsou podle K.Marxe schopni naplnit tuto jím popsanou občanskou kategorii lidství. „ Aby člověk mohl dostat obecná lidská práva, musí obětovat privilegium víry....tímto odloučením (od ostatní většinové společnosti) žid prohlašuje, že zvláštní podstata, která z něho dělá žida, je jeho pravdivou nejvyšší podstatou, které musí ustoupit podstata člověka.“³⁶ A dle K.Marxe není možné přiznat Židům obecně lidská práva právě z toho důvodu, že nejsou lidmi, tedy občany v jím popsaném slova smyslu.

Podobnou argumentaci používá také R. Wagner ve své stati *Judetum in Musik*, která vzbudila ve své době velkou pozornost v celé Evropě. Ten tvrdí, že Židé jsou obecně cizím prvkem ve společnosti, mluví cizím jazykem, jinak vypadají. Z tohoto faktu nutně vyplývá, že Žid neumí promlouvat k ostatním ani normální řečí. A jelikož hudba a obecně umělecké vyjádření musí být promlouváním k ostatním, vyjadřováním něčeho obecně lidského, co je všem společné, nemůže toho Žid nikdy dosáhnout. Jelikož Žid nemá souvislosti se společností, v níž žije, jeho souvislost postrádá lásku k ostatním, a tudíž nemůže svoje city vyjadřovat v umění takovým způsobem, který by byl pro ostatní přijatelným. Dle R.Wagnera je jediným zdrojem, z něž může Žid čerpat svoji uměleckou inspiraci, bohoslužba. Ta je pro většinu lidí nesrozumitelná, cizí. Navíc moderní Žid nemá pravé vášně, vše dělá jen mechanicky, pokud se do jeho uměleckého projevu vloudí nějaký pokus o vyjádření vášni, stává se z díla směšný paskvil.³⁷

³⁵ Lacquer, Walter: *Měnící se tvář antisemitismu*, Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2007, s.72

³⁶ Marx, Karl: *O židovské otázce*, Brno: Svoboda, 1975, s.23

³⁷ Wagner, Richard: *Judaism in Musik*, Wagner library, users.belgacom.net/wagnerlibrary/prose/wagjuda.htm s.7

Český antisemitismus 19.století vykazoval specifické rysy lišící se například od antisemitismu německého nebo francouzského. Češi se zdaleka tolik neodvolávali na rasově předurčenou židovskou méněcennost, možná také proto, že čeští Židé byli pro svoji velkou míru asimilace (navíc se jednalo většinou o reformní Židy, kteří žili moderním stylem života) do společnosti celkem lehce zařaditelní a jejich cizost nebo exotičnost většinovou společností tolik nedráždila. Český antisemitismus byl v 19.století tradičně motivovaný ekonomicky a hlavně národnostně. Nepřátelství vůči německé menšině se ve svých důsledcích projevilo také v negativních reakcích na židovskou menšinu, která byla vnímána jako její součást nebo alespoň spojenec³⁸ (také ve většině českých židovských rodin se mluvilo německy). Dalším českým specifikem se stalo jednoznačné odmítnutí antisemitismu ze strany budoucího československého prezidenta T.G. Masaryka a strany pokrokově-radikální. T.G.Masaryk se postavil jednoznačně na stranu Židů ve známém případě obvinění Leopolda Hilsnera z vraždy křesťanské dívky Anežky Hružové, která byla společností stereotypně vnímána jako rituální vražda, kterou spáchali Židé. T.G.Masaryk dal svým postojem jasně najevo, že ačkoli se antisemitské předsudky ve společnosti objevují, je třeba se jim veřejně postavit. Toto veřejné odsouzení antisemitismu na politické úrovni je odkazem první Československé republiky, k jejíž tradici se odvolává také současná politická reprezentace České republiky. Jistě je také i z tohoto důvodu náznak antisemitismu na politické úrovni u nás naprosto nepřijatelný.

Kulturní a politický antisemitismus představuje od svého vzniku v 19.století stále živoucí téma. Zažité stereotypy a předsudky, děděné po generacích i v naší společnosti, se často opírají právě o tyto argumenty a názory a představují obrovský posun k antisemitismu čistě rasovému a následnému holocaustu.

1.3.2 Moderní antisemitismus- rasový antisemitismus

Tento typ moderního antisemitismu se opírá stejně jako politický a kulturní antisemitismus o tvrzení, že Židé jsou nedokonalí a podřadní již ze své podstaty. Rasistický přístup navíc pracuje s myšlenkami evoluční biologie, tvrdí tedy, že Židé jsou méněcenní jakožto rasa. Nezáleží na tom, jak se chovají, jaké náboženství

³⁸ Frankl, Michal: *Emancipace od židů. Český antisemitismus na konci 19.století*, Praha-Litomyšl: Paseka, 2007, s. 5-10

vyznávají ani jak dobrými jsou občany toho kterého státu. Rasistický přístup většinou zaměňuje etnikum za rasu. Zaměňuje vlastnosti etnické a kulturní, které je možné potlačit nebo vyvolat, za rozdíly rasové, které jsou vnímány jako trvalé a nezměnitelné. Rasismus se nespokojuje s teoretizováním o rozdílech mezi lidmi, kteří jsou součástí určité společnosti, ale rovnou navrhuje takový společenský řád, který hierarchicky odráží zákony přírody nebo Boha.³⁹

Největší tragedií způsobenou režimem hlásajícím rasovou čistotu představuje bezesporu holocaust. Rasové teorie ovšem byly při zacházení se Židy aplikovány již o mnoho staletí dříve. V historii existovalo mnoho jiných důvodů, proč Židy nenávidět, než byla jejich rasa, která sama o sobě nemusela znamenat tolik, jako jejich náboženské přesvědčení nebo vliv ve společnosti (viz.předchozí kapitoly). Antisemita přesvědčený o méněcennosti Žida z důvodu jeho náboženského vyznání může (alespoň do jisté míry) přijmout možnost Žida stát se plnoprávným členem křesťanské společnosti skrze konverzi. Tím je popřena původní židovská víra, která byla důvodem nenávisti. Rasový antisemita, přesvědčený o „otrávené“ krvi všech Židů, se nenechá přesvědčit žádným takovým aktem o rovnoprávnosti, jelikož věří, že prohnílost koluje Židovi v těle a dědí se po generace, tudíž žádný náboženský akt nebo změna myšlení nemohou zaručit možnost přijetí do většinové společnosti.

G.M. Fredrickson píše ve své knize o praxi běžné ve Španělsku ve 14. a 15. století, kdy se zde prosadil fenomén čistoty krve neboli *limpieza de sangre*. Podle této doktríny Židům kolovala v žilách nakažená krev a ani konverze je nedokázala tohoto předurčení zbavit. Byli obecně považováni za méněcennou rasu, což se projevovalo mnoha omezeními v běžném životě, mezi které patřil například zákaz vykonávat určité posty nebo vstupovat do organizací a řádů. Ačkoli tato praxe nebezpečně připomíná Německo ve 30.letech 20.století, je třeba zmínit, že ve Španělsku bylo toto „pošpinění“ stále motivováno náboženstvím. Vyvolenost určitých ras tedy nebyla argumentována přírodními zákony ale Bohem.⁴⁰

Na cestě mezi španělským nábožensky motivovaným rasovým antisemitismem a rasovým antisemitismem moderní doby sehrálo klíčovou roli osvícenství a jeho adorace racionality a přírodních věd. „Osvícenství dosadilo na trůn nové božstvo, Přírodu, a spolu s tím legitimizovalo vědu jako jeho jediný ortodoxní

³⁹ Fredrickson, Georgie M.: *Rasismus- stručná historie*, Praha: nakladatelství Jiří Buchal- BB/art, 2003, s.18

⁴⁰ Fredrickson, Georgie, M.: *Rasismus- stručná historie*, Praha: nakladatelství Jiří Buchal- BB/art, 2003, s.30-36

kult.“⁴¹ S rozvojem přírodních věd dochází kvzniku prvních rasových teorií a typologií, které často přikládají jednotlivým rasám nejrůznější fyzické, ale i psychické vlastnosti (příčemž vlastnosti připisované Židům, černochům nebo Romům byly negativní) , což je viděno optikou dnešní teorie ras jako naprosté zmýlení. „Typické vlastnosti, podle nichž antropologové rozlišují plemena, typy, rasy či rody, jsou výhradně fyzické- pigmentace, vlasová pokrývka, plochost holeně. Nikdy však netvrdí, že k „rase“, ať už definované jakkoli, se neoddělitelně pojí typické vlastnosti povahové, duševní či morální.“⁴² Rozvoj rasových teorií obecně ve společnosti zakořenil názor, že je možné lidi hodnotit stejně jako zvířata nebo rostliny. Osvícenecké rasové teorie nebraly v potaz náboženskou podstatu člověka a jeho jedinečnost. „Darwinismus nám podal obraz druhů (tj.psů, dobytka, lidí) rozdělených do různých poddruhů neboli ras. Existují sice křížení psi, křížený dobytek i křížení lidé, všeobecně se však ujala přitažlivá představa, že nejlepší rasa je čistá rasa.“⁴³ Osvícenecké teorie představovaly ideální vědecký rámec pro pozdější rozvoj biologického rasového antisemitismu ve 20.století.

S teorií nemocné rasy, která představuje nebezpečný virus žijící v těle jinak zdravého a silného německého organismu, se Evropa setkala až s A. Hitlerem. „Jádrem rasistického antisemitismu (G.M. Fredrickson tak nazývá ten druh antisemitismu, který ve své práci označuji za moderní -kulturní a politický), který nastoupil v sedmdesátých letech devatenáctého století a vykrytalizoval na přelomu století, byl tudíž völkisch nacionalismus a nikoli evoluční biologie. Nacisté poté efektivně spojili obecný vědecký rasismus, který se do té doby nezaměřoval výlučně na Židy, a převládající německý antisemitismus související s völkisch antimodernismem.“⁴⁴ Strach a nedůvěřivost k Židům ze strany většinového obyvatelstva, nenávist k židovské modernitě a moci, kterou představovaly židovské peníze a majetek se smísily s biologickými rasovými teoriemi v nacistické ideologii, která umožnila uskutečnit největší tragedii 20.století.

Nacistická ideologie v sobě spojila romantický mýtus vyvoleného národa, nejmodernější technologie a hlavně rozsáhlou byrokracii. Rasismus se stal elitami hlásanou pravdou, novým řádem, který mohl být díky mocné byrokracii dokonale uskutečněn. Následné vraždící mechanismy, které nacismus rozpohyboval,

⁴¹ Bauman, Zygmunt: *Modernita a holocaust*, Praha: SLON, 2003, s.114

⁴² Allport, Gordon W.: *O povaze předsudků*, Praha: Prostor, 2003, s. 139

⁴³ tamtéž, s.135

⁴⁴ Fredrickson, Georgie M.: *Rasismus- stručná historie*, Praha: Nakladatelství Jiří Buchal- BB/art, 2003, s.74

nevykazovaly spontaneitu, jakou známe z dřívějších židovských pogromů. Jednalo se o racionálně odůvodněnou, technologicky a byrokraticky dokonale zvládnutou mašinerii. Holocaust představuje jak z pohledu dějin antisemitismu, tak z pohledu světových dějin naprosto unikátní jev, který se nemohl odehrát v jiném dřívějším období. Ve své podstatě představuje produkt moderních dějin.⁴⁵

Nacistický rasový antisemitismus útočil na Židy jakožto na nemocný vřed, který je nutné izolovat, vyříznout a zahubit, aby nebyl dále oslabován německý národ v jeho čistotě a síle. Jádrem nacistického rasového antisemitismu se stala Hitlerova ideologie. „Objevení židovského viru, je jednou z největších událostí, které se ve světě udály.“⁴⁶ Hitlerův antisemitismus vycházel z rasových předpokladů, argumentoval onou nezměnitelnou zkažeností krve, jeho cíle ovšem byly nemateriální. Hitlerovi šlo především o duchovní čistotu německého národa, která byla židovským elementem narušena a teprve jeho odstraněním mohl být naplněn mýtus árijského národa. „Černovlasý židovský mladík číhá, s fanatickým výrazem v obličeji, na nic netušící děvče, které chce pošpinit svou krví a uloupit ji tak jejímu národu. Všemi prostředky se snaží pošpinit podklady podmaněného národa. Tak jak sám plánovitě kazí ženy a dívky, nezastavuje se ani před tím, otevřít krevní závory v širším rozsahu i pro ostatní. Byli a jsou to Židé, kteří k Rýnu přivážejí negry, pořád se stejnými postranními myšlenkami a jasným cílem. Pomocí vynuceného křížení zničit jimi nenáviděnou bílou rasu, svrhnout ji z její kulturní a politické výše a stát se sám jejich pánem.“⁴⁷

I přes jednoznačné zdiskreditování rasových teorií, nacistické ideologie a názorů A.Hitlera po holocaustu, řada extremistů se těchto idejí dovolává i v dnešní době. Ačkoli vědecké studie jednoznačně ukazují, že árijská bílá rasa tak, jak ji vnímal A. Hitler v podstatě neexistuje a německý mýtus může být utopickou představou, dodnes jsou tyto ideje a jejich odkazy velmi živé zejména mezi pravicovými extremisty.

Na fenomén holocaustu reaguje od konce 2.světové války specifická antisemitská vlna popíračů holocaustu. V některých případech jsou popírači pro svoji snahu prezentovat své texty jako výsledky historického výzkumu považováni za legitimní členy historické školy- revizionismu. Právě v tomto kvazi-vědeckém přístupu spočívá velká společenská nebezpečnost všech popíračů.

⁴⁵ Bauman, Zygmunt: *Modernita a holocaust*, Praha: SLON, 2003, s.105-120

⁴⁶ tamtéž, s.116

⁴⁷ Hitler, Adolf: *Mein Kampf*, podle českého vydání *Mein Kampf*, nakl. Otakar II, s.236 in: Frederickson, Georgie M.: *Rasismus- stručná historie*, Praha: nakladatelství Jirí Buchal-B/B art, 2003, s. 94

Ve svých studiích se popírači snaží relativizovat německou vinu z dob 2.světové války, srovnávat německé válečné zločiny s bombardováním spojenců a především napadají myšlenku samotné existence holocaustu. Někteří popírači přiznávají, že během války zemřelo určité množství Židů, nebylo jich však 6 milionů a rozhodně nezemřeli v plynových komorách. Významným autorem mezi popírači holocaustu je A. J.App, jehož osm bodů popisuje ve své práci *Popírání holocaustu* D. Lipsadt. Jedná se o základních osm bodů popírajících historické skutečnosti nacismu a holocaustu, které jsou nejčastěji šířeny ostatními popírači.

- „Plánem Říše na řešení židovského problému Německa bylo vystěhování, nikdy ne vyhlazení. Kdyby Německo chtělo vyhladit všechny Židy, nemohlo by se půl milionu vězňů koncentračních táborů podařit přežít a dostat se do Izraele, kde pobírají „fantastické odškodné od Západního Německa.“
- „V žádném z koncentračních táborů v Německu nebyli zplynováni absolutně žádní Židé hromadí se doklady o tom, že žádní nebyli zplynováni ani v Osvětimi.“
- „Hitlerovy plynové komory nikdy neexistovaly. Plynová zařízení, která se nacházela v Osvětimi, byla ve skutečnosti krematoria na spalování mrtvých, kteří zemřeli z rozmanitých příčin, „genocidní“ anglo- americké bombardovací nálety nevyjímaje.“
- „Většina Židů, kteří zemřeli a pohřešuje se, zmizela na územích pod sovětskou, nikoli německou vládou.“
- „Většinu Židů, kteří údajně zahynuli, když byli v německých rukou, tvořili ve skutečnosti rozvrtníci, partyzáni, špioni, sabotéři a zločinci, případně oběti nešťastných, avšak z mezinárodního hlediska legálních represí.“
- „Kdyby existovala nejmenší pravděpodobnost, že nacisté opravdu povraždili šest milionů Židů, „světové Židovstvo“by požadovalo prostředky k prozkoumání této věci a Izrael by své archivy otevřel historikům. To se nestalo. Naopak jsou pronásledováni a jako antisemité cejchováni všichni, kdo chtějí zveřejnit podvod. Toto pronásledování představuje nejpřesvědčivější důkaz toho, že číslo šest milionů je „výmysl“. ⁴⁸ Židé a sdělovací prostředky využívající tohoto čísla nenabídli ani nejmenší doklady, které by je potvrdily. Židé překrouceně citují Eichmanna a jiné nacisty, aby podložili svá tvrzení.

⁴⁸ všechna tato tvrzení jsou naprosto mylná, Izrael otevřel archivy všem seriózním vědcům a badatelům na tomto poli.

- „Břímě důkazu, který by opodstatnil číslo šest milionů leží na těch, kdo vznášejí obvinění, nikoli na obviněných. Talmudisté a bolševici Němce tak zastrašili, že ti platí miliardy, aniž si troufnou vyžadovat důkaz.“
- „Skutečnost, že sami židovští vědci mají ve svých odhadech počtu obětí „absurdní“ diskrepance, je pevným dokladem toho, že pro toto obvinění neexistuje žádný vědecký důkaz.“⁴⁹

Jeden z nejslavnějších popíračů holocaustu, D. Irving, jenž prohrál soudní spor s profesorkou D. Lipstadt a byl následně odsouzen pro rasismus a antisemitismus⁵⁰, se opírá právě o druhý bod Appova základního seznamu argumentace popíračů, když tvrdí, že plynové komory nenechali Němci nikdy vybudovat a osvětlovací pece jsou dílem Poláků, které vznikly až po odchodu Němců. Všechny popírače holocaustu (kromě J.A. Appa a D.Irvinga dále např. A. Butz, E. Zündel, F. Leuchter a další) spojuje myšlenka, že holocaust je výmyslem, který vzešel od samotných Židů, aby si snáze proklestili cestičku k ovládnutí celého světa. Někteří autoři také zastávají názor, že Židé si vykonstruovali holocaust, aby tak snáze legitimizovali vznik Státu Izrael a získali podporu okolního světa. Tyto postoje často spojují americké, evropské i arabské popírače holocaustu. Popírání holocaustu představuje specifický druh antisemitismu zejména z toho důvodu, že navazuje na jeho předválečnou podobu, na politický a kulturní antisemitismus, a spojuje jej s historií antisemitismu rasového. Užívá argumenty židovské konspirace a touhy po ovládnutí světa, kterých má být dosaženo s pomocí údajně vykonstruovaného holocaustu, který Židům usnadní uskutečnění svých cílů.⁵¹

1.4 Nový antisemitismus- judeofobie, antisionismus

Po 2.světové válce a holocaustu se rasový antisemitismus stal jevem společensky i politicky nepřijatelným. Ačkoli stereotypní předsudky v podobě tzv.latentního antisemitismu v mnohých společnostech přetrvávají, otevřené hlásání antisemitismu, jaké existovalo v Evropě před válkou, je dnes již společenským tabu.

⁴⁹ App, J.A.: The Six Milion Swindle, s.18-19 in: Lipstadt , Debora: *Popírání holocaustu. Sílící útok na pravdu a paměť*, Praha- Litomyšl: Paseka, 2001, s.135-136

⁵⁰ am: *Londýnský proces. David Irving odsouzen*, Roš Chodeš, květen 2000, <http://www.holocaust.cz/cz2/resources/bib/reviews/lipstadt>

⁵¹ Lipsatdt, Deborah A: *Popírání holocaustu. Sílící útok na pravdu a paměť*, in: Frankl, Michal: *Kanárce v dole*, Terezínská iniciativa, <http://www.holocaust.cz/cz2/resources/bib/reviews/lipstadt>

Rasový antisemitismus přestal být po válce aktuálním tématem, jeho propagátoři zůstali v řadách ultrapravicových organizací. O to větší nebezpečí představuje stále rozšířenější jev často označovaný jako nový antisemitismus, judeofobie nebo antisionismus. Všechny tyto termíny označují stejný fenomén. Ve své práci se budu držet zavedeného termínu nový antisemitismus, jelikož termín antisionismus považuji vzhledem k popisovanému jevu za zavádějící. Výklad pojmu nový antisemitismus svádí k domněnce, že jej lze snadno zaměnit za antisionismus, jelikož je namířen proti Státu Izrael a nepracuje již s myšlenkou náboženství. Někteří autoři termín antisionismus používají, vzhledem k tomu, že vyznavači nového antisemitismu útočí na Stát Izrael. Židy po celém světě ovšem vnímají jako sionisty a podrobují je stejné kritice jako Izraelce. Všichni Židé jsou podle nového antisemitismu považováni za větší nebo menší sionisty, sionismus se rovná imperialismu, kolonialismu a rasismu. Proto je možné všechny Židy vinit z imperialismu, kolonialismu, rasismu, otevřeně nebo skrytě.⁵² Antisionismus tedy nemusí označovat pouze negativní postoj k opravdovým sionistům, ale ke všem Židům. Proto považuji užití termínu nový antisemitismus za vhodnější. Pojem judeofobia nepoužívám z toho důvodu, že může vést k výkladu jevu jakožto strachu ze všech židovského, což nepovažuji za přesné.

V současnosti se vede v souvislosti s fenoménem nového antisemitismu zásadní diskuse, kde je hranice mezi legitimní kritikou politiky Státu Izrael, a kdy již mluvíme o antisemitismu. Existuje tedy nějaká definice nového antisemitismu, pravidlo stanovující hranici legitimní kritiky a diskriminace? Dobrým návodem může být například definice FRA z roku 2006, která upozorňuje na určité případy, ve kterých je již pomyslná hranice překročena a kdy se tedy jedná o antisemitismus⁵³. V praxi často používaným ukazatelem je také tzv. 3D test, jehož autorem je N. Sharansky, bývalý izraelský ministr pro Jeruzalém a diasporu, ministr vnitra, průmyslu a obchodu a vedoucí a zakladatel Světového koordinačního centra proti antisemitismu. Podle tohoto testu se za antisemitský považuje takový výrok, jež obsahuje minimálně jedno ze 3 D. První D symbolizuje démonizaci Izraele- tedy označování Izraele za zhmotnělé zlo, agresí, pokud je politika státu Izrael přirovnávána k nacistickému Německu nebo pokud jsou palestinské uprchlické

⁵² Taguieff, Pierre-André: *On the new "anti-Zionism"*, Preachers of Hate, 2005, http://www.zionism-israel.com/ezine/New_Antizionism.htm

⁵³ definice antisemitismu FRA z roku 2006 je popsána v úvodní kapitole

tábory přirovnávány k Osvětimi. Druhým D označuje Sharansky dvojí standard, který je aplikován na politiku Státu Izrael, pokud je Izrael v rámci OSN označován za šířitele agrese, zatímco ostatní státy nemusí za stejné prohřešky čelit žádné kritice, pokud je Magen David Adom (izraelská záchranná služba) vyčleněn z organizací sjednocených pod Červeným křížem (muslimské zdravotnické organizace jsou běžně uznávány jako součást Červeného kříže) atd. Třetí D symbolizuje delegitimizaci Izraele, jako antisemitské mohou být tedy hodnoceny všechny výroky, které popírají právo Izraele na existenci.⁵⁴ Magen Adom David není do organizací sjednocených pod Mezinárodním červeným křížem doposud přijat údajně proto, že odmítá změnit svůj oficiální symbol z Davidovy hvězdy na kříž nebo půlměsíc, což jsou doposud užívané oficiální symboly organizace. Kvůli tomuto „problému“ nesmí Mezinárodní červený kříž poskytovat humanitární pomoc Izraeli.⁵⁵

V současné době jsme svědky šíření nového antisemitismu ve velké většině světa, v některých případech dokonce na státní úrovni. H. Chávez staví svoji popularitu mimo jiné na názorech nového antisemitismu, které jsou ve Venezuele většinově přijímány a dochází zde měsíčně k několika útokům na židovské cíle. H. Chávez získal pro své antisemitské postoje obdiv mnoha islamistů, dokonce se stal tváří teroristického hnutí Hizballáh. Dalším šířitelem nového antisemitismu na mezinárodní scéně je iránský prezident M. Ahmadinejad. Řada podobných vlivných osobností, které se staví za zdánlivě korektní, ale ve své podstatě neobhajitelné názory na Stát Izrael postupně roste. Je zřejmé, že vojenské operace izraelské armády a jejich obraz podávaný médií, antisemitské názory ve společnosti jen podporují. Nový antisemitismus není v České republice tolik populární jako v jiných evropských státech. Důvodem může být také naše tradiční poměrně silně proizraelsky orientovaná mezinárodní politika. Ovšem politická reprezentace neodráží nikdy všechny názory obsažené ve společnosti, a tak i v ČR najdeme mnoho skupin (levicových, pravicových a propalestinských), které argumenty nového antisemitismu s oblibou šíří.

Nový antisemitismus staví na argumentech levicového antisemitismu, který byl běžnou součástí sovětské propagandy hned po 2.světové válce a velmi se rozšířil zejména po šestidenní válce v roce 1967. Levicový antisemitismus nezdůvodňuje

⁵⁴ Sharansky, Natan: *3D Test of Anti-Semitism: Demonization, Double Standards, Delegitimization*, Jewish Political Studies Review 16:3-4, Jerusalem Center for Public Affairs, podzim 2004, <http://www.jcpa.org/phas/phas-sharansky-f04.htm>

⁵⁵ Wachtel, Howard: *O novém antisemitismu*, Věstník židovských obcí, 8/2003, s.6-7

nenávisť vůči Židům nábožensky ani rasově, s fašistickým antisemitismem má však společnou víru v jakési židovské světové spiknutí, jehož cílem je zničit Sovětský svaz a ovládnout svět. Paranoický strach z možných pletich a zaprodání se členů komunistických stran nejružnějším tajným službám v západních zemích existoval již před Studenou válkou, ovšem po jejím vypuknutí, kdy se hlavním nepřítelem komunistického systému staly Spojené státy se svojí velmi početnou židovskou menšinou, začali Židé představovat nejpodezřelejší a potenciálně nejnebezpečnější skupinu komunistických režimů.⁵⁶ Zářným příkladem čistek, které probíhaly v celém tehdejší Východním bloku v 50. letech, je známý případ v roce 1952 odsouzeného R. Slánského.

Sovětsko- izraelské vztahy, do té doby označitelné minimálně za neutrální vzhledem k myšlence silného dělnického hnutí v Izraeli, se definitivně přerušily po šestidenní válce v roce 1967. Moskva zpřetrhala diplomatické styky s Izraelem a v arabsko- izraelském konfliktu se postavilo na stranu Palestinců. Sovětský svaz začal mohutně šířit myšlenku židovské vyvolenosti jakožto symbolu židovské touhy ovládat národy světa, židovské krvežíznivosti, agrese a krutosti. Propagandisté tvrdili, že Židé byli Hitlerovou pátou kolonou, financovali nacisty a ti byli jejich nástrojem při pokusu svrhnout sovětský řád.⁵⁷ Izrael se stal v očích sovětské propagandy výspou imperialismu a kapitalismu ztělesněných v USA jakožto nejhorším možným zlu. Sám sovětský režim o sobě tvrdil, že nediskriminuje zástupce žádného menšinového etnika, ačkoli z dnes dostupných faktů víme o mnoha etnických čistkách na území Sovětského svazu a v zemích bývalého Východního bloku.

V československém prostředí se nejznámější akcí StB namířenou proti židovskému etniku stala akce Pavouk. Ta měla své kořeny již v letech bezprostředně po skončení 2. světové války, kdy pod názvem *akce Rodina* začalo monitorování veškerého židovského obyvatelstva na území Československa. Akce se týkala přibližně 20 tisíc lidí a navazovala volně na činnost nacistického Gestapa, užívala obdobné dokumenty. V 60. letech byla akce Rodina pozastavena z důvodného obvinění, že se jedná o antisemitismus. V dalších letech zůstala nadále pod drobnohledem StB pouze izraelská ambasáda. Po roce 1968 byl komunistickým vedením vypracován nový plán sledování židovského obyvatelstva. Jeho mottem se stalo tvrzení „Každý Žid je potencionální sionista a nepřítel socialismu.“ V roce 1971 začalo systematické

⁵⁶ Lacquer, Walter: *Měníci se tvář antisemitismu od starověku do dnešních dnů*, Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2007, s.165

⁵⁷ tamtéž, s.165

sledování všech obyvatel židovského původu. Původně jeden svazek se později rozrostl o dalších 36. Akce nabyla obřích rozměrů, StB získávala ke sledování lidí blízké židovskému prostředí i samotné členy židovských obcí, zejména zaměstnance médií, umělce, ekonomy a vědce.⁵⁸ Po revoluci bylo v budově Židovské obce v Praze nalezeno několik desítek štěnic, u několika členů byla zjištěna dřívější spolupráce s StB. Je tedy zřejmé, že tvrzení Sovětského svazu, že pokud se někdo z menšinového etnika stal obětí represe, tak údajně nikoli pro svůj původ, ale pro své protirežimní chování, podkopávání míru, podporu imperialismu nebo kapitalismu, zcela jistě neodpovídalo tehdejší realitě.

Po rozpadu Sovětského svazu a pádu komunistických režimů v Evropě bylo levicové hnutí značně oslabeno, linka levicového antisemitismu však přetrvala jako součást ideologického základu levicových skupin, stále silnějšího antiglobalistického hnutí a později také některých muslimských komunit jak Evropě a Americe, tak i v muslimských zemích. „Srovnání sionismus= rasismus nebo také sionismus= nacismus představuje jedno z nejtypičtějších dědictví sovětské propagandy. Tyto principy byly postupně převzaty některými skupinami v arabsko- muslimském světě.“⁵⁹ Podle izraelského historika R. Wistricha se po 2. světové válce věnovalo příliš mnoho pozornosti delegitimizaci rasového antisemitismu, oblíbenému zejména mezi ultrapravicovými stoupenci, a na levicový antisemitismus se zapomnělo. Dnes dorostl do obřích rozměrů a představuje jednu z největších hrozeb, jak pro Stát Izrael, tak ve svých důsledcích pro celý svět.⁶⁰

Nový antisemitismus vycházející ze sovětské propagandy se dnes zaměřuje zejména na Stát Izrael a často se schovává za běžnou politickou kritiku státu. Ta je samozřejmě naprosto legitimní a ani kritika politiky Státu Izrael nemůže být sama o sobě považována za antisemitismus. D. Hirsch vysvětluje onu tenkou hranici mezi oprávněnou kritikou politiky státu a antisemitismem. Podle jeho názoru kritika obsahuje jak kvalitativní tak kvantitativní složku, podstata kritiky je stejně důležitá jako její intenzita. Kritika Izraele ze strany muslimských teroristických organizací

⁵⁸ Akce Pavouk, dokument České televize z cyklu Tajné akce StB, <http://www.ceskatelevize.cz/program/10209991308-05.01.2009-22:10-1-tajne-akce-stb.html?backaddr=search&obdobif=archiv&broad=409+235+10022%2F1001&online=1>

⁵⁹ Taguieff, Pierre-André: *On the new "anti-Zionism"*, Preachers of Hate, září 2005, http://www.zionism-israel.com/ezine/New_Antizionism.htm

⁶⁰ Wistrich, Robert: *The New Anti-Semitism*, Standpoint Magazine, říjen 2008, <http://www.eiscablog.eu/the-new-antisemitism-by-robert-wistrich>

jako je Hizballáh nebo Hammás, ze strany levicových antiglobalistických organizací může být posuzována jako antisemitismus ne pro svoji prudkost a jednoznačnost, ale pro svoji povahu. Jedním z aspektů takové kritiky je posuzování Izraele jakožto ztělesněného zla na Zemi.⁶¹

Nový antisemitismus se stává v mohutné kritice Izraele velmi těžko rozpoznatelným. Důvodem je nejenom těžce definovatelný obsah pojmu nový antisemitismus, ale také fakt, že jeho propagátory jsou často levicoví intelektuálové přednášející na světových univerzitách, často také sami Židé, kteří svoje antisemitské myšlenky šíří mnohdy velmi inteligentním způsobem s použitím neradikální rétoriky. Tím, narozdíl od ultrapravicových skupin, dokáží oslovit mnoho studentů a širokou veřejnost. To potvrzuje také R. Josue, který tvrdí, že: „Konstruktivní kritika židovského státu nemůže být za žádných okolností považována za antisionismus. Antisionismus znamená popírání práva židovského národa na vlastní domovinu a popírání práva Státu Izrael na existenci. Bohužel, někteří Židé a také někteří židovští intelektuálové jako je profesor Noam Chomsky, Tony Judt a Daniel Boyarintento tento druh antisionismu podporují. Fakt, že tito lidé jsou Židé, dává šíření antisionismu větší legitimitu zejména v očích nežidovských oponentů sionismu a Státu Izrael.“⁶²

Nový antisemitismus se kromě údajně legitimní a nediskriminující kritiky Státu Izrael skrývá také za myšlenky dodržování lidských práv, liberalismu, universalismu a snahy po nastolení světového míru. Často je mezi šířiteli vyzdvihována myšlenka rovnosti. V případě nového antisemitismu nedochází ke kritice jednotlivce jakožto méněcenné součásti společnosti (jako je tomu u ostatních druhů rasově motivovaného antisemitismu), ale je popíráno základní právo na existenci Státu Izrael jakožto židovského státu.

Nový antisemitismus hodnotí a soudí Izrael očima neexistující morálky, která není aplikována na žádný jiný stát na světě. Jak podotýká A. Tomský „Vždyť většina států na světě byla uznána svými sousedy nedobrovolně. Československo

⁶¹ Hirsch, David, *Anti-Zionism and Antisemitism: Cosmopolitan Reflections*, Yale Initiative for the Interdisciplinary Study of Antisemitism, Working Paper Series
<http://www.yale.edu/yiisa/workingpaper/hirsh/David%20Hirsh%20YIISA%20Working%20Paper1.pdf>

⁶² Jospe, Raphael: *The New Anti-Zionism and the Old Antisemitism: Transformations*, The Coordination Centre for Countering Antisemitism, 2006, <http://www.antisemitism.org.il/eng/articles/22980/TheNewAnti-ZionismandtheOldAntisemitism%3ATransformations-byRaphaelJospe>

potřebovalo dokonce dvě světové války.“⁶³ Je zřejmé, že Blízký východ je konfliktním územím, ovšem rozhodně není jediným svého druhu na světě. Pro svoje kulturní i historické napojení na Evropu a USA se však blízkovýchodnímu konfliktu věnuje tradičně velká pozornost, zejména v médiích. „ Mnoho lidí kritizuje Evropu pro její xenofobii, Čínu pro její represivní postoj k disentu a okupaci Tibetu, Rusko pro jeho prodej nukleárních technologií teroristickým režimům jako je Írán nebo USA pro její války jako byla vietnamská nebo nyní válka v Iráku. Nikdo z kritizujících si však nedovolí navrhnout, aby těmto zemím bylo upřeno právo na existenci nebo právo na členství v OSN. Těmto snahám o upření práva na existenci čelí ze všech států světa pouze Izrael.“⁶⁴

Nový antisemitismus získal v posledních desetiletích na oblibě zejména v muslimském světě. Levicoví radikálové totiž muslimské postoje k Izraeli nikdy nekritizovali, naopak. V otázce izraelsko-palestinského konfliktu stojí vždy nekriticky na straně Palestinců. Morální zásady, které jsou hojně používány k posouzení politiky Státu Izrael, jsou zcela opomíjeny v případě posouzení jevů jako jsou teroristické útoky cíleně prováděné na civilním obyvatelstvu ze strany islamistických teroristických organizací. Tradiční postoj nového antisemitismu vnímá Izrael jakožto původce zla, symbol kapitalismu, imperialismu, rasismu, krutosti a touhy po agresí a to zejména pro svoje blízké vztahy s USA. Obyvatelé muslimského světa jsou naopak vždy nekriticky považováni za oběti krutovlády a národ systematicky vyvražďovaný. Často je užíváno argumentu, že Izraelci jsou ozbrojený agresivní národ, jehož všichni členové slouží v armádě. Palestinská agrese je tak namířena v podstatě proti vojákům- všichni včetně žen a dětí totiž v armádě buď sloužili nebo by se teoreticky mohli v budoucnu stát jejími členy. Kdokoli z řad Izraelců tedy může být, viděno antisemitskou optikou, považován za vojenský cíl. Proto je tedy nutné považovat Palestince za národ, který se brání, zatímco Izrael za národ, který lační po krvi a vyvolává agresí.

⁶³ Tomský, Alexander: *Izrael, anti-sionismus a nová hrozba globálního antisemitismu*, blog serveru aktuálně.cz, 2008, <http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/alexander-tomsky.php?itemid=3506>

⁶⁴ Jospe, Raphael : *The New Anti-Zionism and the Old Antisemitism: Transformations*, The Coordination Centre for Countering Antisemitism, 2006, <http://www.antisemitism.org.il/eng/articles/22980/TheNewAnti-ZionismandtheOldAntisemitism%3ATransformations-byRaphaelJospe>

1.5 Extremismus, radikalismus- vymezení termínu

Pod pojmem extremismus se v českém prostředí mnohdy rozumí několik rozdílných fenoménů. Ve své práci používám tento pojem k označení takových ideologií, které představují zázemí pro aktivity skupin, jejichž cílem je nabourání ústavního uspořádání a jeho hodnot. Ačkoli v anglickém prostředí jsou pojmy extremismus a radikalismus zaměnitelné, v českém prostředí (podobně jako v německém) se používají k označení rozdílných jevů.

Samotný termín extremismus má svůj původ v latinském slově „extremus“, které znamená nejzazší⁶⁵. Extremismem se tedy obecně rozumí taková pozice na pomyslné politickém ose, která je nejvíce vzdálená jejímu středu. Pojem extremismus vnímám jako zastřešující pojem označující ideologie vystupující proti stávajícímu režimu bez ohledu na to, z jakých pozic kritizují- tzn. extrémně levá nebo extrémně pravá pozice⁶⁶. Podle U. Backese a E. Jesse pociťují všichni extremisté bez ohledu na jejich umístění v rámci politického spektra zejména nárok na poznání politicky správného a pravdivého, strach před politickou mnohostí a touhu po společenské jednotě. Jejich projevy jsou často velmi vyhrocené, dogmatické a nesnášenlivé k lidem s jinými názory. Extremisté jsou podezřívaví vůči médiím, jelikož údajně manipulují s veřejným míněním, a vůči zájmovým skupinám.⁶⁷

Pravicový a levicový extremismus ovšem vykazují mnoho rozdílných znaků, které jsou pro ně typické. Jako základní rozlišovací linii lze označit vnímání rovnosti. Zatímco pravicovní extremisté obecně směřují k institucionalizaci lidské nerovnosti na základě původu, národní, etnické nebo rasové příslušnosti, levicovní extremisté usilují naopak o princip rovnosti ve všech sférách lidského působení.⁶⁸ Pravicovní extremisté šíří zejména nacionální, rasovou či etnickou zášť, sympatizují s fašismem nebo nacismem.⁶⁹ U. Backes a E. Jesse ještě přidávají nenávisť k cizincům, xenofobii, heterofobii a antisemitismus. Pravicovní extremisté také vystupují proti individualismu, liberalismu a demokracii.⁷⁰ Pravicově extremistická rétorika je

⁶⁵ Mareš, Miroslav: *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*, Brno: Barrister-Principal, 2003, s.20

⁶⁶ Charvát, Jan: *Současný politický extremismus a radikalismus*, Praha: Portál, 2007, s.9-12

⁶⁷ Backes, Uwe, Jesse, Eckhard in: Mareš, Miroslav: *Pravicový extremismus a radikalismus*, Brno: Barrister-Principal, 2003, s.21

⁶⁸ tamtéž, s.22

⁶⁹ Ministerstvo vnitra ČR: *Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2002*, Praha: 2003 s.5

⁷⁰ Backes, Uwe, Jesse, Eckhard in: Mareš, Miroslav: *Pravicový extremismus a radikalismus*, Brno: Barrister-Principal, 2003, s.22

nebezpečná zejména proto, že všechny tyto zášty se snaží maskovat za zdánlivou snahu o „spravedlivější“ a rovnoprávnější společnost.

Levicoví extremisté šíří zášť sociální, třídní, sympatizují s historickým komunismem nebo anarchismem.⁷¹ Zatímco cílem pravicových extremistů je nastolit takový systém, kde budou vládnou vyvolení podle vlastních pravidel, levicoví extremisté- komunisté spoléhají na rovnostářský systém pro všechny, kteří se ale pro systém budou muset vzdát svých individuálních svobod. Anarchistické křídlo levicového extremismu usiluje naopak o zrušení jakéhokoli systému, jelikož všechny formy státnosti chápe ve své podstatě jako represivní.⁷²

M.Mareš upozorňuje, že extremismus jakožto nejzášší možná forma určité ideologie se může objevit u skupin, které se klasifikují mimo pravo-levou osu politického spektra. Mezi takové druhy extremismu lze zařadit zejména extremismus etnický či regionální, ekologický, extremismus cizinců, tzv. nový extremismus (antiglobalizační aktivisté, militantní ochránci zvířat atd.) a extremismus náboženský. Náboženský extremismus lze pak dělit na dva další podtypy, extremismus velkých náboženství (islám, křesťanství, judaismus) a extrémní sekty a menší religiozní směry.⁷³ Ve své práci používám termín ultrakatolíci. Ten podobně jako označení ultrapravice nebo ultralevice představuje zastřešující označení pro ideje extremistické i radikální, tedy obecně krajní. Ve výzkumné části práce se také objeví označení neonacisté. To používám jako termín označující takovou skupinu extremistů, kteří navazují na ideje německého nacismu.

Jako radikalismus pak označuji takové ideologické zázemí, které se na rozdíl od extremismu pohybuje v rámci ústavního rámce. Jedná se o ideje, které se nacházejí velmi blízko extremistického prostoru, ale nepatří do něj. Radikálové kritizují současné demokratické uspořádání, ale nezavrhují jej jako takové. Podobně jako extremisté využívají populismu a akční agitace, ale uznávají státní monopol na násilí a demokratické mechanismy.⁷⁴ Na rozdíl od extremismu termínem radikalismus rozumím tedy souhrn takových politických postojů, které by ve svém

⁷¹ Ministerstvo vnitra ČR: *Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2002*, Praha: 2003 s.5

⁷² Backes, Uwe, Jesse, Eckhard in: Mareš, Miroslav: *Pravicový extremismus a radikalismus*, Brno: Barrister-Principal, 2003, s.22

⁷³ Mareš, Miroslav: *Pravicový extremismus a radikalismus*, Brno: Barrister- Principal, 2003, s.30-32

⁷⁴ tamtéž, s.32-34

důsledku mohly znamenat jisté společenské změny, ovšem nevedly by k celkové proměně politického systému, pádu demokracie.⁷⁵

Jsem si vědoma simplifikace, kterou představuje umístování extremistických ideologií na pomyslnou pravolevou osu politického spektra. V případě levé strany spektra je zřejmé, že komunistické strany opravdu dovádějí do extrému socialistickou ideologii, která se nachází na levou od pomyslného středu politického spektra. Ovšem pravá část osy, na které se nachází liberalismus společně s konservatismem nepodává dostatečně věrný obraz o extrémních ideologiích. Konservatismus jistě nevzniká jako prohloubení myšlenek liberalismu, ze kterých by se následně rodil fašismus, běžně umístovaný na pravý konec politického spektra. Nejvěrnějším modelem pro popis extrémních ideologií je pak trojúhelník, na jehož třech hrotech nalezneme původní ideologie liberalismus, konservatismus a socialismus. Za socialismem se objeví extrémní ideologie komunismu, za konservatismem fašismus, nacismus a všechny další ideologie z těchto odvozené a konečně na třetím hrotu trojúhelníku nalezneme liberalismus s extrémním anarchismem.⁷⁶ Trojúhelníkový model slouží lépe pro představu ideologického zázemí jednotlivých extremistických skupin. Ve své práci se ovšem vzhledem ke zvoleným sledovaným zdrojům budu držet obecně užívaného označení pravicový a levicový extremismus.

2. Výzkumná část

2.1 Úvod

Sledování veškerých projevů antisemitismu u českých extremistů by jistě vydalo na obsáhlejší práci, než je rozsah práce bakalářské. Cílem mého sledování antisemitských projevů u českých extremistů a ultrakatolíků nebylo detailní popsání jednotlivých projevů a jejich konkrétní podoba, jako spíše pozorování antisemitské argumentace a myšlení, které dnes různé extremistické a ultrakatolické skupiny a média používají, a které následně vedou k verbálním i fyzickým útokům na představitele židovské menšiny a jejich majetek. Dále ve výzkumné části své práce

⁷⁵ Charvát, Jan: *Současný politický extremismus a radikalismus*, Praha: Portál, 2007, s.13

⁷⁶ Charvát, Jan: *Současný politický extremismus a radikalismus*, Praha: Portál, 2007, s.16-17

popisují, které z typů antisemitismu popsaných v teoretické části se dnes u českých extremistů a ultrakatolíků objevují, které jsou čtenější a které spíš vzácné, popřípadě které v českém prostředí zcela absentují. Pro svoji práci jsem čerpala ze zdrojů pravicových a levicových extremistů a ultrakatolíků. Zdroje islamistických skupin jsem do výzkumné části nezahrnula. Antisemitismus projevovaný islamisty je specifickým tématem, který by zasloužil samostatnou práci, navíc sledovat jeho projevy v ryze českém prostředí z otevřených zdrojů je velice obtížné. Jelikož jsem se snažila popsat současný stav, použité materiály pocházejí z roku 2008 a první poloviny roku 2009. Pokud používám materiály starší, zvláště na jejich datum zveřejnění upozorním.

Zdrojů pravicového extremismu je v poslední době velké množství a každým dnem přibývají další. Rozhodla jsem se čerpat jen z některých zásadních zdrojů, které dle mého názoru reprezentují typově určitou skupinu zdrojů. Vybírám si tedy Národní odpor jako zástupce neonacistické organizace, diskusní fórum Hooligans.cz, blog Občanská neposlušnost, Planeta opic a Anežka Hrůzová, zdroj videozáznamů s projevy a videozáznamy z demonstrací různých extremistických pravicových skupin Autonomní média, webové stránky Altermedia.info a webové stránky Dělnické strany a Dělnické listy.

Národní odpor představuje v současnosti nejdůležitější a nejnebezpečnější neonacistickou organizaci, která funguje jako organizace ideologicky zastřešující veškeré menší skupiny⁷⁷. Jelikož není oficiálně nikde registrovaná, de iure neexistuje, nemá členy, pouze sympatizanty, kteří se k ní hlásí. Na svých stránkách, které jsou registrované v USA, šíří rasismus, antisemitismus a myšlenky národního socialismu v článcích i krátkých videozáznamech. Hooligans.cz je diskusní forum původně pouze fotbalových fanoušků. Dnes zde již diskutují téměř všichni představitelé neonacistické scény. Na fóru existují diskusní skupiny jako Antisionistická liga, Rasismus, Extremismus apod. Pokud na některých místech cituji úryvek z tohoto fóra, pochází z některé z těchto diskusí. Občanská neposlušnost, Planeta opic a Anežka Hrůzová

⁷⁷ Podle výroční zprávy ÚOOZ z roku 2007 představuje NO nejnebezpečnější extremistické uskupení na území ČR, jehož buňky jsou téměř po celé republice. ÚOOZ: *Výroční zpráva za rok 2007*, Praha: 2006, <http://www.policie.cz/clanek/zprava-o-cinnosti-uooz-za-rok-2007.aspx>.

jsou tři z nově vznikajících blogů registrovaných na serveru wordpress. Jím podobné blogy vznikaly v roce 2008 téměř každý měsíc. Vzhledem k tomu, že na blozích se objevují často podobné články, rozhodla jsem se vybrat tyto tři jako zástupce určitého typu zdroje, který je v poslední době velmi výrazný. Autonomní média obsahují videozáznamy z demonstrací a projevy zástupců extremistů. Vzhledem k faktu, že neonacisté se velmi dobře pohybují v českém právním systému, neobsahují většinou řečnické projevy pronášené na veřejnosti tak silné antisemitské výroky jako články zveřejněné na zahraničních serverech psané pod pseudonymy. Ve své práci je používám zejména k lepšímu popisu myšlení extremistů, jehož výrazným rysem je právě i strategické formování antisemitismu tak, aby nebyl autor napadnutelný českými zákony. Altremedia.info představují na rozdíl od nově vznikajících blogů již delší dobu fungující server poskytující jak přeložené články ze serveru Altermedia International, tak i původní české články. Pod rouškou nezávislé žurnalistiky se zde často zveřejňují články obsahující antisemitské pasáže. Dělnickou stranu jsem jako zástupce určitého typového zdroje vybrala z toho důvodu, že v současné době představuje silnou politickou reprezentaci neonacistů a shoduje se s nimi i v otázce antisemitismu⁷⁸. Ačkoli její rétorika není tak přímá jako rétorika v článcích na osobních blozích neonacistů, některé její projevy jistě lze označit za antisemitské. Národní strana, která se na první pohled může jevit jako strana šířící rasismus i antisemitismus, se zatím v Čechách tématu Židů zcela vyhýbá. Zaměřuje se spíše na muslimskou a romskou problematiku, a proto jsem ji do svého výběru nezařadila.

V případě levicového extremismu neexistuje v České republice zdaleka tak velké množství zdrojů. Anarchoautonomní scéna v České republice nevyznává žádné antisemitské ideje, ani žádné takové, které by k antisemitismu vedly. Nejaktivnější organizace Antifašistická akce (AFA) se podle zpráv MV ČR zaměřuje již několik let spíše na boj s pravicovým extremismem než na samotné šíření idejí anarchismu.⁷⁹ AFA bojuje velmi aktivně proti veškerým nenávislným projevům pravicových extremistů, tedy zejména proti rasismu a antisemitismu. Podobně lze charakterizovat i druhou největší českou anarchistickou organizaci- Československou anarchistickou federaci. Z tohoto důvodu se ve výzkumné části zaměřuji pouze na levicové zdroje

⁷⁸ neonacisté (sympatizanti NO a dalších neonacistických organizací) na kandidátce Dělnické strany do krajských voleb, Čakl, Ondřej in: jp: Hajlovali, rvali se a jdou do voleb za dělníky, 18.9.2008, http://zpravy.idnes.cz/hajlovali-rvali-se-a-jdou-do-voleb-za-delniky-fmk-domaci.asp?c=A080918_094940_domaci_pei

⁷⁹ Ministerstvo vnitra ČR: *Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2002*, Praha: 2003 s.5

vyznávající ideje marxismu-leninismu. Jako tradiční extremistickou levicovou organizaci vybírám Komunistický svaz mládeže, jemuž byla sice v minulosti zakázána činnost⁸⁰, ovšem jeho server funguje i v současnosti, a tak je možné použít jej jako aktuální zdroj. Dalším použitým zdrojem jsou Haló noviny, představující nejvýraznější médium komunistických organizací. Haló noviny považuji za zdroj radikalistický, zařazuji jej do svého sledování zejména proto, že se jedná o základní medium levicových extremistů i přes svou umírněnou rétoriku. Některé projevy a informace, které ve své práci používám, jsem získala z webových stránek organizace Ne základnám!. Ta sice sama o sobě nesplňuje vymezenou definici extremismu, ovšem některé její ideologické projevy jsou levicovému extremismu velmi blízké.

Poslední skupinou zdrojů, ze kterých pro svojí práci čerpám informace, jsou servery ultrakatolické organizace Spiknutí proti Církvi a lidstvu a Katolikrevue. Tyto servery na rozdíl od pravicových nebo levicových extremistických zdrojů neobsahují takové množství aktuálních informací, ovšem k popisu povahy antisemitských myšlenek zde prezentovaných jsou ideálním zdrojem.

Je zřejmé, že pravicových extremistických zdrojů je výrazně více a obsahují také četnější projevy antisemitismu než zdroje levicové nebo ultrakatolické. Tuto skutečnost připisuji několika faktorům. Zaprvé česká extremistická levicová scéna se nachází v rozkolísaném období, kdy jednotlivé osobnosti spolu bojují o moc a scéna se štěpí na nejrůznější frakce. Potvrzení platného zrušení KSM v roce 2008 tuto tendenci jistě jen podporuje.⁸¹ Dalším důvodem může být také fakt, že antisemitismus představuje samotné jádro pravicového extremismu. Ačkoli reflektuje i jiná témata, antisemitismus je tradičně počítán mezi hlavní. U levicového extremismu nebo ultrakatolictví je antisemitismus spíše sekundárním jevem, který se objevuje ve spojení s určitými tématy dané ideologie nebo náboženství.

Moje práce si klade za cíl zmapovat a popsat charakter antisemitského myšlení mezi extremisty a ultrakatolíky. Naopak ve své práci nehodnotím, které projevy a činy mohou být posuzovány jako trestné činy a které nikoli. Každopádně ale považuji za důležité zmínit, že mnoho antisemitských projevů, článků, hesel atd. je

⁸⁰ Ministerstvo vnitra ČR: *Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2007, 2008*, Praha

⁸¹ Ministerstvo vnitra ČR: *Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2008*, Praha: 2007, s.9

nebo by mohlo být (pokud by např. weby byly registrované v ČR apod.) podle českého trestního zákona posuzováno jako trestný čin. Jedná se o zákony §260, §261 a §261a⁸², podle kterých jsou čeští extremisté odsuzováni stále častěji za šíření antisemitismu⁸³.

Pokud by česká extremistická scéna vykazovala podobné znaky jako extremisté jinde v Evropě, můžeme předpokládat, že pravicoví extremisté budou tíhnout k politickému a kulturnímu typu moderního antisemitismu, popírání holocaustu, v menším množství případů také k antisemitismu rasovému. Za typický projev levicových extremistů ve světě je považován nový antisemitismus, u ultrakatolíků můžeme předpokládat časté používání křesťanského antijudaismu a z něj plynoucího stereotypního antisemitismu.

2.2 Antisemitismus pravicových extremistů

Nejzásadnějším argumentem a pojítkem všech pravicových extremistů je přesvědčení, že Židé ovládají světový politický systém. Židé dominují celé společnosti, určují pravidla, podle kterých bude Česká republika fungovat a určují zákony, které

82 § 260

1. Kdo podporuje nebo propaguje hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod člověka nebo hlásá národnostní, rasovou, náboženskou či třídní zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.
2. Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 tiskem, filmem, rozhlasem, televizí nebo jiným podobně účinným způsobem,
- b) spáchá-li takový čin jako člen organizované skupiny, nebo
- c) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu.

§ 261

Kdo veřejně projevuje sympatie k hnutí uvedenému v § 260, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

§ 261a

Kdo veřejně popírá, zpochybňuje, schvaluje nebo se snaží ospravedlnit nacistické nebo komunistické genocidium nebo jiné zločiny nacistů nebo komunistů proti lidskosti, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.

⁸³ Naposledy v roce 2008 5 neonacistů odsouzených za podporu NO na demonstraci 1. máje v Brně roku 2007, mezi nimi také představitel DS Tomáš Kebza.

budou platit. „Židokracie“, jak současný systém neonacisté s oblibou nazývají, nadržuje každému, kdo je Žid nebo s Židy sympatizuje.⁸⁴ Představy o židovské nadvládě se týkají jak prostředí politiky a soudnictví, tak i médií a kultury⁸⁵. Na podzim odsouzený za šíření antisemitismu a v dubnu znovu osvobozený představitel Národního odporu (NO) E. Sedláček⁸⁶ ve svém rozhovoru píše: „Totalitní sevření Evropy sionistickým hadem je v tomto případě mnohem silnější, než tomu je v USA. Aspoň prozatím, než tam vymyslí třeba další 11. září.“⁸⁷ Neonacisté z NO jsou pevně přesvědčeni o skutečnosti, že Česká republika, celá Evropa i zbytek světa jsou sevřeny v židovských kleštích. Jediným řešením, jak se z této situace dostat ven, je dle jejich názoru nejprve jasně ukázat na toho, kdo je z této situace „vinen“- tedy Židé. Jak píše další anonymní aktivista z NO: „Vliv Židů není přeceňovaný, vidíme ho kolem sebe každý den. Jen se na něj neumíme ukázat. Až to většina společnosti dokáže, pak teprve zvítězíme. Ale musíme ji to nejprve naučit. To je základ. Společnost musí poznat svého úhlavního nepřitele.“⁸⁸ Pro potvrzení svého přesvědčení, že Židé opravdu ovládají stávající systém a že je jim měřeno jiným metrem než „běžným“ občanům České republiky, extremisté často používají příkladu holocaustu. Snaží se dokázat, že Židé si tento fenomén uzurpují a zneužívají jej ve vlastní prospěch tak, jak se jim zrovna hodí. „Židovský holocaust ve své moderní podobě není jen politickou zbraní, ale představuje i jakousi formu světské víry. V průběhu let vytlačil a nahradil talmudismus coby jednotící víru všech Židů.“⁸⁹ I tento argument byl opět slyšet v reakci extremistů na snahu primátora Ústí nad Labem J.Kubaty zakázat neonacistům pochodovat městem 18.4. 2009: „Co dodat? Primátor Kubata dokázal, že v tomto státě vládne v politice židovská duchovní nadvláda, která památku českých občanů postaví vždy do pozadí, na úkor zájmů a památky těch přednějších, tedy židovských. Média opět dokázala, ve kterých rukou vlastně dřímají. Dokázala stejně jako

⁸⁴ Planetaopic: *Neonáček- chcete ho?*, 7.4.2008, www.odpor.org/index.php?page=clanky&kat=&clanek=794

⁸⁵ Např. odsouzení K.Steigerwalda jako „bílého Žida“, madagas: Hooligans.cz, forum Rasismus, 12.11.2008, <http://forum.hooligans.cz/messages.php?folder=4107&lang=cze>

⁸⁶ E.Sedláček a L.Budík byli původně odsouzeni 25.9.2008, Suchá, Veronika: *Kandidát do krajských voleb odsouzen jako neonacista*, 25.9.2008, <http://aktualne.centrum.cz/domaci/soudy-a-pravo/clanek.phtml?id=617580>

⁸⁷ Redakce NO: *Rozhovor s E.Sedláčkem: Jasný politický proces*, 28.9.2008, <http://odpor.org/index.php?page=clanky&kat=&clanek=869>

⁸⁸ Opatrný, V.: *Planetaopic- rozhovor*, 6.1.2009, <http://www.odpor.org/index.php?page=clanky&kat=&clanek=917>

⁸⁹ Rosenbull, Martin: *Židovský holocaust a Nový světový řád*, 16.9.2008 <http://odpor.org/index.php?page=clanky&kat=&clanek=862>, také např. Zbela, Martin: *Jménem zákona holocaustu*, 27.9.2008, http://cz.altermedia.info/z-domova/jmenem-zakona-holocaustu_4709.html, nebo Rys, Jan: *Oběti a oběti*, 10.6.2008, <http://www.odpor.org/index.php?page=clanky&kat=&clanek=824>

primátor, že židovské zájmy vždy předčí zájmy národní, zájmy české. A proti českým zájmům se vždy musí pracovat se lží, pomluvami a přetvářkou.“⁹⁰

Média v židovských rukách se stávají dalším stavebním kamenem tohoto typu antisemitské ideologie. Média představují pro neonacistickou antisemitskou propagandu zásadní pole, jelikož díky jeho ovládnutí mohou Židé údajně podstrkovat veřejnosti svoje myšlenky a svoje přesvědčení. Video s názvem *Nadvláda Židů. Mýtus?* zveřejněný na neonacistických serverech ukazuje na propojení židovského vlivu a televize Nova. Objevují se titulky „Dokáže Žid ovlivnit jen prezidenty?“ nebo „Jak nebezpečná je televize v židovských rukou?“, „Kolik milionů lidí Žid ovládá?“, poté se upozorňuje na Židy pohybující se v tomto prostředí jako R.Laudera a V. Železného.⁹¹

Tyto projevy odkazují k typu moderního antisemitismu 19.století, kdy Židé začali být považováni za největšího nepřítele většinové společnosti pro svůj vliv a rychle získanou moc. T. Vandas, předseda Dělnické strany, ve svém projevu při příležitosti oslav 1.máje 2008 v Praze jasně ukázal, že extremistická argumentace opravdu vychází z obdobných skutečností, jako antisemitismus moderní- politický a kulturní- a zároveň nás ubezpečuje v přesvědčení, že cílem pravicových extremistů není pouhé upozornění na nepřítele, ale svržení současného systému a nastolení nových pořádků. „Boj proti silnému nepříteli, kterým je liberální režim. Tento režim jako chobotnice obepíná naši zemi, černými chapadly, tu naši krásnou bílou čistou vlast...Tento stát nebudeme tolerovat!...Vydali jsme se na cestu boje, nicméně věřím, že se nám podaří tento stav zvrátit.“⁹² *Nadvláda Židů* ve společnosti, jejich dominance systému a dvojí metr se zdají být zastřešujícím argumentem pro nenávisť vůči Židům. Čeští pravicoví extremisté se ovšem nevyhýbají téměř jakýmkoli dalším argumentům, aby své okolí přesvědčili o židovském spiknutí a prohnulosti.

Neonacisté nevynechávají ani argumentaci vycházející z moderního rasového antisemitismu, tedy z předsudků, že Židé určitým způsobem vypadají a mají specifické vlastnosti typické pro jejich „rasu“. Příspěvek na fóru Hooligans používá v praxi ještě další argument rasových antisemitů používaný zejména Hitlerem a sice označení Židů za vadnou a zdegenerovanou rasu.

⁹⁰ Planetaopic: *Nezájem v Ústí?*, 19.4.2009, <http://odpor.org/index.php?page=clanky&kat=&clanek=960>

⁹¹ Planetaopic: *Nadvláda Židů- mýtus?-video*, <http://www.youtube.com/watch?v=Ce7nbtvirs4&feature=related>

⁹² Vandas, Tomáš: *Projev 1.máje 2008*, <http://autonominimedia.wordpress.com/2008/05/07/1maj-2008-projev-tomase-vandase-predsedy-delnicke-strany/>

„K teorii o Kaplického židovství bych se přikláněl minimálně ze 4 důvodů:

- 1) Jeho vizáž
- 2) Typicky židovské vlastnosti jako arogance, sebestřednost atd. (výroky typu "dal jsem Praze ultimátum" apod.)
- 3) Jeho výtvořky - typické židovské zdegenerované "umění".
- 4) Rabínské kvílení nad Kaplického zdechlinou, jakého se gójům dostává jen v případech, že jde o výjimečně užitečné loutky Z.O.G. - a u obyčejného architekta žádnou takovou užitečnost nevidím. "93

Čeští pravíkoví extremisté se nevyhýbají ani hitlerovské rétorice velebicí nacionální socialismus a Třetí říši jakožto nejlepší možnou národní ideologii, kterou pošpinila pouze židovská propaganda : „V krátkosti a obecných rysech jsme zde nastínili, co nacionální socialismus chce. Že je to utopie a snílkovství? Ale kdeže – tyto principy již byly nastartovány a vydaly se na cestu k cíli v různých podobách i dobách, naposledy v období Třetí říše – ano té říše, která dle dnešních hysterických řvounů z řad židů a jim podobných stvůr, šířila čiré zlo a chtěla pouze ničít, zabíjet, vyhlazovat...“94

Mezi extremistickými články a projevy lze narazit i na argumentaci vycházející ze stereotypního antisemitismu pramenící z křesťanského antisemitismu tak, jak jsem ji popsala v teoretické části svojí práce. „Židovská rituální vražda je stará jako Židovstvo samo. Je známo několik stovek soudně prokázaných židovských rituálních vražd spáchaných v průběhu celých staletí. Tyto krvavé zločiny Židů jsou nesmazatelně doloženy v soudních spisech a kronikách téměř všech států Evropy. Existuje i velmi bohatá bibliografie kde jsou tyto případy jasně doloženy. To jsou všechno ovšem případy známé prokázané, ale ve skutečnosti to musí být za tak dlouhá staletí desetitisíce obětí! Dnes kdy Židé disponují v celosvětovém měřítku obrovskou mocí, kdy ovládají finance, politiku, masová média a všechny nadnárodní instituce, páchají tyto vraždy zcela anonymně a samozřejmě s větším rozsahem.“95 O tom je přesvědčen jeden z účastníků diskuze na blogu věnovaném ryze případu rituálních vražd a speciálně vraždě A. Hrušové. Fakt, že údajný vrah L. Hilsner byl

⁹³ Sedlis Dierhard (Erk Sedláček): Hooligans.cz- forum Antisionistická liga, 19.1.2008, <http://forum.hooligans.cz/messages.php?folder=2632&lang=cze&page=8>

⁹⁴h8gereich: *Nacionální socialismus- a zase ta ekonomika*, 4.2.2009, <http://h8edgereich.wordpress.com/2009/02/04/nacionaln-i-socialismus-a-zase-ta-ekonomika/>, zveřejněno na www.odpor.org

⁹⁵ Kilop, Jan: diskuze pod článkem *Vzpomínka na Anežku Hrušovou*, 2.4.2008, poslusnost.wordpress.com/2008/04/01/vzpominka-na-anezku-hruzovou/

nakonec shledán nevinným, je podle českých pravicových extremistů opět jen důkazem tradičního židovského vlivu ve společnosti a snaze zamaskovat vše, co by mohlo vést k obvinění Židů.

Dalším příkladem stereotypního antisemitismu je údajná touha po penězích, která je důsledkem židovské ďábelskosti a prohnílosti. Ani této argumentaci se dnešní pravicoví extremisté na svých veřejných webových stránkách nebrání. Stejně jako v minulosti, i dnes můžeme během poměrně krátkého časového úseku sledovat vliv současného dění na vývoj antisemitismu. V reakci na světovou finanční krizi byl zveřejněn článek s názvem *Žid pohřbívá své dítě - finanční systém aneb je čas na pogrom?*, v němž autor popisuje současnou finanční krizi jako důsledek židovské hamiznosti a touhy po moci. „Žid se může zdát všemocný, ale není tomu tak a historie to ukázala mnohokrát. Jeho největší slabost a záhuba je nezřízená touha po zlatě a penězích... Žid nám chce nechat své bezcenné papírky, peníze, dolary a akcie, ovšem u moci by pejzati rádi zůstali a spasili nás“. ⁹⁶

Světové dění roku 2008 nabídlo extremistům mnoho dalších příležitostí, kdy ve svých reakcích mohli jednoznačně vyjádřit svoji nenávisť vůči Židům a Izraeli. V květnu roku 2008 slavil Stát Izrael 60.výročí od svého založení. Extremistické weby zveřejňovaly v tomto období často historické články, ve kterých Židé vystupují jako vraždící mašiny, jejichž jedinou touhou je pozabít co nejvíc Palestinců. Ve většině článků je jasně vyjádřený nesouhlas se samotnou existencí Státu Izrael a jeho vina za mezinárodní konflikty. „Uvědomující si fakt špatnosti existence Izraele, rozhodlo se necelých 30 aktivistů hnutí Národního odporu k symbolické, spontánní akci, aby tak vyjádřili svůj nesouhlas s židovskou politikou, která má v 21. století na svědomí většinu válek a konfliktů. Začínaje palestinským holocaustem a „osvobozující“ válkou v Iráku konče.“⁹⁷ Následná vojenská operace izraelské armády v pásmu Gazy, která proběhla na přelomu roku 2008 a 2009 tyto antisemitské trendy mezi extremisty ještě více příživila. Také Dělnická strana, která se v protižidovských projevech drží většinou spíše při zemi, v prosinci zveřejnila svůj článek reagující na izraelské dění: „Tak se opět sionistická hydra snaží, pokolikáté už, o teroristický útok na pásmo Gazy. Civilní obyvatelstvo je vystaveno bombardování a Ehud Barak vyhrožuje pozemní ofenzívou. Celosvětová média se okamžitě snaží rozjet místy až hysterickou proizraelskou propagandistickou kampaň líčící „statečnou“ obranu svých domovů

⁹⁶ Vladyka, Kurt: *Žid pohřbívá své dítě*, 22.10.2008, <http://odpor.org/index.php?page=clanky&kat=&clanek=880>

⁹⁷ Aktivisté NO: *Spontánní demo k 60.výročí okupace Palestiny*, 19.5.2008, <http://odpor.org/index.php?page=clanky&kat=&clanek=816>

Izraelem proti terorismu. O zabíjení civilistů, ničení infrastruktury a bombardování civilních cílů židovským letectvem se světový tisk vyjadřuje pouze okrajově. Genocida páchaná Židy na veškerém blízkovýchodním obyvatelstvu trvající již od roku 1948 za vydatné podpory USA by se měla nazývat Holocaustem.“⁹⁸

Pokud se budeme držet Evropskou unií oficiálně přijaté definice antisemitismu podle FRA (tak jak jsem jí popsala v teoretické části), je zřejmé, že tyto projevy jednoznačně můžeme označit za antisemitismus. V prostředí českých extremistů se zdá zajímavé, že pravicová extremistická scéna vyjadřuje velmi silně solidaritu s palestinskou menšinou a obecně se často uchyluje k projevům nového antisemitismu. Propojení neonacistické scény a islamismu není novým fenoménem. V Evropě lze kooperaci obou skupin vysledovat již od 20.let minulého století, během 2.světové války došlo jen k utužení vztahů. Jistě stojí za zmínku, že mnoho teroristických útoků spáchaných v Evropě i v USA bylo naplánováno ve spolupráci zástupců obou skupin.⁹⁹ Spolupráce neonacistů a islamistů mívá ovšem ve světě právě spíš charakter společné organizace útoku nebo výcviku. Veřejně hlásaná podpora muslimům je připisována spíše levicovým extremistům. Čeští pravicoví extremisté ovšem neváhají veřejně podporovat Írán, kooperovat s palestinskou menšinou žijící v ČR a dokonce nosit transparenty s íránským prezidentem Ahmadinejadem na svých demonstracích. Ačkoli projevy pravicových extremistů téměř vždy směřují proti vznikající multikulturní Evropě a přítomnosti jiných etnik na území evropských států, nenávisť vůči Židům a Izraeli je pro ně dostatečným důvodem tyto hodnoty popírat.

Na videozáznamech z demonstrací je zřejmé, že neonacisté provolávají hesla: „USA, Izrael, táhněte do pekel, *Ne státu Izrael!*“, apod a nosí transparenty s nápisy: „*The world without zionism.*“ a „*No war for I\$rael*, při účasti českých extremistů na německých demonstracích pak často zní „*Solidarität mit Palestina!*“ a také „*Nie wieder Israel!*“¹⁰⁰. Při příležitosti 60.výročí založení Státu Izrael dokonce sympatizanti

⁹⁸Strnad, Lukáš: *Sionističtí agresori opět útočí*, 28.12.2008, <http://www.news.delnickelisty.cz/>

⁹⁹ Příkladem může být teroristický útok na obchodní centrum v Oklahoma City v USA v roce 1995. Veterán z války v Iráku Timothy McVeight ochromil svět dokonale naplánovaným teroristickým útokem, k němuž ho inspirovala údajně kniha Turnerovy deníky autora Andrea Macdonalda, která na podzim roku 2008 vyšla i v České republice. Zpravodajské služby posléze konstatovaly, že útok byl jednoznačně naplánován neonacisty společně s islamisty. Grimm, William: *Al Qaeda's neo-Nazis Connections*, 16.3.2005, <http://www.middleeast.org/forum/fb-public/1/4320.shtml>

¹⁰⁰Autonomní média: *Svatováclavská manifestace*, 30.9. 2008, <http://autonomnimedia.wordpress.com/2008/09/30/svatovaclavska-manifestace-2008/> nebo

NO vytvořili společně s fiktivními palestinskými organizacemi projekt, jehož cílem bylo informovat o blízkovýchodním konfliktu studenty středních škol. Projekt Dovedu to pochopit?¹⁰¹ přebíral se vším všudy (design webových stránek, cíl, téma) formát vzdělávacího projektu organizace Člověk v tísni- Nedovedu pochopit, jehož cílem bylo preventivně vzdělávat v oblasti xenofobie a rasismu studenty středních škol. Sympatizanti NO šířili po nějakou dobu CD s propalestinskou propagandou na středních školách v celé České republice. Součástí projektu byl kromě sestříhaných videozáznamů z pásma Gazy také článek popisující historii sionismu, kde se mimo jiné projevy antisemitismu objevují také myšlenky popíračů holocaustu: „Tyto dnes známé fámy a lži jen přispívají k veřejnému mínění o pravdách okolo takzvaného holocaustu.“¹⁰²

Popírání holocaustu je dalším velmi oblíbeným fenoménem mezi českými pravicovými extremisty. Projevuje se v různých podobách, od pouhého pochybování o existenci holocaustu¹⁰³: „...když můžou Židé lhát o své humanitě a demokratičnosti, proč by nemohli lhát i o svém utrpení? Páchal by někdo stejné “zrůdnosti”, o kterých neustále mluví, a které, slovy Židů, se “už nesmí nikdy opakovat”, občanům jiné národnosti ve vlastním státu, kdyby je sám zažil? Tedy genocidu Palestinců v Izraeli?“¹⁰⁴ Až po studii revizionistických historiků, kteří ve svých člancích zkoumají kapacity plynových komor a další data, aby tak ukázali, že vraždění Židů během 2.světové války byl pouhý mýtus. „Je nesporné, že různé dokumenty – NI-11396, PS-1553, NO-2362, 2363, abych uvedl jen některé – zmiňují dodávky cyklonu B do Osvětimi, ale člověk by se měl vyvarovat činění unáhlených závěrů. Oficiální historiografie po desetiletí předpokládala, že tyto dodávky musí být důkazem masového vyvražďování Židů, tvrdíc, že všechny dodaný cyklon B – nebo jeho větší

AN Zlínko: *Spontánní demo proti sionismu v Olomouci*, 15.10.2008,

<http://odpor.org/index.php?page=clanky&kat=&clanek=877> nebo AN Střední Čechy: *Reportáž ze Svatováclavské demonstrace*, 6.10.2008, <http://www.nacionaliste.com/view.php?nazevclanku=reportaz-ze-svatovaclavske-manifestace-foto&cislocclanku=2008090011> nebo Aktivisté NO: *Antikriegstag 2008*, 13.9.2008, <http://odpor.org/index.php?page=clanky&kat=&clanek=861>

¹⁰¹ Dovedu to pochopit: 22.4.2008, <http://dovedutopochopit.wordpress.com/>

¹⁰² Dovedu to pochopit: 22.4.2008, <http://dovedutopochopit.files.wordpress.com/2008/05/historie-sionismu1.pdf>

¹⁰³ Rosenbull, Martin: *Židovský holocaust a Nový světový řád*, 16.9.2008,

<http://odpor.org/index.php?page=clanky&kat=&clanek=862> nebo

Zbela, Martin: *Jménem zákona holocaustu*, 27.9.2008, http://cz.altermedia.info/z-domova/jmenem-zakona-holocaustu_4709.html

nebo Zvědavc.org: *Už zase hoří hranice*, 30.9.2008, http://cz.altermedia.info/z-domova/uz-zase-hori-hranice_4748.html

¹⁰⁴ Planetaopic: *Izrael na pomalé, ale jisté cestě do pekel*, 22.7.2008,

<http://planetaopic.wordpress.com/2008/07/22/izrael-na-pomale-ale-jiste-ceste-do-pekeli/>

část – byl určen pro vražedné plynové komory. Tento údajný důkaz nyní vyvrátil sám Pressac, který tvrdí, že 97 až 98 % těchto dodávek bylo určeno k normálním dezinfekčním účelům a jen zbylá 2-3 % byla určena k vražedným účelům. Ovšem toto údajné vražedné využití nijak nedokazuje. Jediná jistá skutečnost je ta, že v Osvětimi-Březince bylo nejméně 9 odhmyzovacích komor, používajících cyklon B, a že tento produkt byl využíván také k odhmyzení baráků, zejména během tyfové epidemie.¹⁰⁵

Pravicoví extremisté Židy často osočují z propagace komunismu a z jejich sympatií k tomuto hnutí. Komunismus podle extremistů zničil národní cítění, které do té doby v Evropě a v Československu kvetlo. Příkladem tohoto typu extremistického myšlení může být například video s názvem Židé a komunismus. V něm běží titulky „Jaký byl vliv Židů na komunismus a komunistické revoluce v Evropě? Poté následuje několikaminutová sekvence fotografií a jmen slavných komunistických politiků i teoretiků, kteří byli židovského původu.¹⁰⁶

Z popsaných projevů je zřejmé, že Židé a Stát Izrael jsou ze strany českých pravicových extremistů považováni reálně za nepřítele. Extremisté vyjadřují nespokojenost s politickým systémem a společností jak v České republice, tak v celé Evropě. Za původce současného stavu považují Židy a Izrael. Ačkoli mnohdy jejich projevy útočí na jiná etnika- Romy, Vietnamce nebo jakákoli původně neevropská etnika, považují jejich přítomnost a celý současný stav věcí za následek židovské nadvlády. Ta je symbolizována jak „prokázaným“ dvojím metrem, kterým se v České republice údajně měří Židům a Nežidům, tak i uzurpováním si fenoménu holocaustu, židovskou touhou po penězích, krvelačnou politikou státu Izrael, který je zodpovědný za většinu konfliktů světa. Svojí přítomností v Evropě Židé podle českých extremistů způsobují krizi společnosti a ničí tradici národních států. Zmínila jsem již několik typů antisemitismu, které čeští extremisté s oblibou používají. Jedná se zejména o politický a kulturní typ moderního antisemitismu, rasový typ moderního antisemitismu, ale i antisemitské stereotypy pramenící z křesťanského antijudaismu a překvapivě také velmi často nový antisemitismus i s teoriemi popíračů holocaustu.

¹⁰⁵ Redakce NO: *Rozhovor s revizionistickým historikem Carlem Mattongem*, 1.6.2008, <http://odpor.org/index.php?page=clanky&kat=&clanek=821>

¹⁰⁶ Planetaopic: *Židé a komunismus*, 22.7.2008, <http://www.youtube.com/watch?v=H7HFhalHEuk>

2.3 Antisemitismus ultrakatolíků

Ačkoli se nabízí idea, že na ultrakatolických webech může být čtenářům předkládán snad jen typ křesťanského antijudaismu, v praxi se ukazuje, že toto přesvědčení zdaleka neplatí. Nejagresivnější ultrakatolická stránka s názvem Spiknutí proti Církvi a lidstvu přivítá svoje čtenáře nápisem: „SLOVA JEŽÍŠE KRISTA K ŽIDŮM . VÁŠ OTEC JE ĎÁBEL A VY CHCETE DĚLAT, CO ON ŽÁDÁ. ON BYL VRAH OD POČÁTKU A NESTÁL V PRAVDĚ, PONĚVADŽ V NĚM PRAVDY NENÍ.

KDYŽ MLUVÍ, NEMŮŽE JINAK NEŽ LHÁT, PROTOŽE JE LHÁŘ A OTEC LŽI. EVANGELIUM SV. JANA 8, 44“¹⁰⁷ Stejná pasáž Janova evangelia se stala zdrojem konfliktu mezi serverem Katolikrevue.cz a Fórem proti antisemitismu při Federaci židovských obcí v ČR v roce 2005. M. Jones použil na své přednášce v roce 2004 mimo jiné i tuto pasáž z Janova evangelia. Fórum proti antisemitismu označilo tuto přednášku ve své zprávě za antijudaistickou. M.Jones na svou obranu později uvedl: „„Vy jste z otce ďábla a chcete činit žádosti otce svého.“ Ve své přednášce jsem se snažil vysvětlit význam termínu „oi Iudaoi“ a postupnou změnu jeho významu během Janova evangelia. Pokud je tvrzení v Janově evangeliu 8:44 antisemitské, pak by antisemitismus neměl být předhazován k mým nohám. Měl by být předhozen k nohám Ježíše Krista“¹⁰⁸ V případě tohoto konfliktu se ukazuje, že pojem antisemitismus je obecně omezován na antisemitismus rasový. M.Jones mluvil jako katolík ve jménu své víry a používal citace a argumenty, jež nelze nazvat antisemitismem. Jistě je ale můžeme označit za antijudaismus. Dokazuje to i později zveřejněný článek, kde se celý spor popisuje. „I když není antisemitské, je evangelium sv. Jana, jak tvrdí Micha Brumlik, ředitel Ústavu pro výzkum holocaustu ve Frankfurtu, judenfeindlich – antižidovské? Odpověď je ano, evangelium sv. Jana je judenfeindlich. Ale je antižidovské, protože v evangelijském příběhu se židé definovali sami jako popírači Krista. Podle Brumlika evangelium sv. Jana líčí židy, vlastně všechny židy pokud jimi jsou v tom smyslu, že se považují za děti Abraháma – jako

¹⁰⁷ Spiknutí proti Církvi a lidstvu, hlavní strana webových stránek <http://www.spiknuti-proti-cirkvi-a-lidstvu.com/>

¹⁰⁸ Jones, E.Michael: *Otevřený dopis Fóru proti antisemitismu*, 2004
http://www.katolikrevue.cz/fronda/open_letter_FPA_e_michael_jones.htm

ztracené nepřátele Ježíše.“¹⁰⁹ Antijudaistické pasáže Bible jistě jsou legitimní součástí křesťanství. Na ultrakatolických serverech jsem kromě těchto případů antijudaismu jiné případy nenašla.

Zejména server Spiknutí proti Církvi a lidstvu obsahuje recenze na knihy týkající se mezinárodních vztahů spíše než materiály teologického charakteru. Sami autoři webových stránek se definují následovně : „Jsme skupina idealistů, pravověrných katolíků, kteří jako takoví jsou také pevně přesvědčeni na základě nevývratných skutečností (nikoli žádných „teorií“), že katolická Církev a celé lidstvo právě teď prožívá jedno z nejnebezpečnějších období svých dějin. Dnes stojíme doslova a do písmene před naprostým vyhlazením křesťanství a totálním zotročením lidstva ze strany mezinárodního židovstva.“¹¹⁰ Židé zde opět čelí obvinění z mezinárodního spiknutí, které si klade za cíl naprosté vyhlazení křesťanství. Ačkoli antijudaistická tematika se zde samozřejmě objevuje: „Od počátku pronásledovali a vraždili první křesťany, kvůli své satanské nenávisti vůči Ježíši Kristu, nejstrašnějším způsobem zabíjeli (a zabíjejí) křesťanské děti pro krev, systematicky po celá staletí podkopávali katolickou Církev.“¹¹¹ nejčastěji používaným protižidovským argumentem je jednoznačně obvinění z mezinárodního spiknutí, touha ovládat národy a vyvolávat konflikty. Webové stránky obsahují pouze úvodní slovo a seznam recenzí na nejrůznější tituly, jejichž tématem je světové židovstvo, mezinárodní konflikty atd. Objevuje se zde několik recenzí na Protokoly síónských mudrců, na knihy J.Rothkranze nebo H.Schramma. Recenze například obviňují Židy ze spřádání tajných plánů vedoucích k uzavření Maastrichtské smlouvy: „Dílo čtenáři přehledně a srozumitelně vysvětluje, kdo opravdu stojí za údajně „samovolným“ procesem integrace Evropy do obludného protikřesťanského superstátu, a také na konkrétních událostech ukazuje metody a mechanismy k svádění a ohlupování nic netušících obětí Satanovy synagogy.“¹¹² Rétorika recenzí představuje zvláštní typ antisemitismu. Židé jsou vnímáni jako Satanovo dítě, ztělesnění zla, tak jak, tomu bylo při vzniku křesťanského antijudaismu. Samotná argumentace však směřuje k těm tématům, která se používala v 19.století. Antijudaismus zde není tématem sám o sobě, pouze se využívá jako berlička, o níž se autor opírá, když popisuje židovské spiknutí a

¹⁰⁹ Jones, Michael E.: *Revoluční Žid*, http://www.katolikrevue.cz/civitas/revolucni_zid_e_michael_jones.htm, Předneseno v Praze dne 9. září 2004, původní název přednášky „Kořeny dnešního judaismu“

¹¹⁰ Spiknutí proti Církvi a lidstvu, <http://www.spiknuti-proti-cirkvi-a-lidstvu.com/>

¹¹¹ Spiknutí proti Církvi a lidstvu, <http://www.spiknuti-proti-cirkvi-a-lidstvu.com/>

¹¹² Spiknutí proti Církvi a lidstvu, recenze na knihu Rothkranze, Johannes: *Maastrichtská dohoda- konečné řešení pro Evropu*, http://www.spiknuti-proti-cirkvi-a-lidstvu.com/komentare/Maastrichtska_dohoda_1.htm

konspirace. „Autor spolehlivě dokládá, že vedení islámu je skrytě řízeno zednáři, marany i tajnými službami v čele s Mossadem, a také ukazuje, jak Sion pomocí přílivu islámských „přistěhovalců“ do Evropy současně všemožně podporuje „multikulturní“ a „multietnický“ rozklad křesťanství a zvláště katolické Církve, i když stranou smrtelně záluďného útoku nezůstává ani protestantství a pravoslaví.“¹¹³ Zařazování témat jako multietnická Evropa, islám, ale i samotné židovské ovládání politiky a světového dění jednoznačně odkazuje ke stylu a argumentaci pravicové extremistické scény. Tu připomíná také článek na serveru Katolikrevue.cz, kde se objevil v roce 2005 článek smířlivě nahlízející na jednoho z největších popíračů holocaustu E.Zündela. „Na první pohled by se mohlo zdát, že pro katolíky není zvláštní důvod zabývat se právě probíhajícím soudem s někým, kdo popírá tzv. holocaust...V současném Německu, stejně jako u nás, mohou legálně působit komunisté, stoupenci marxistické ideologie, kteří jak co do doby trvání jejich krutostí, tak patrně i co do počtu obětí předčili nacisty. Tento německý, český a snad celoevropský dvojí metr uplatňovaný vůči dvěma protibožským ideologiím a jejich skutečným, či zdánlivým stoupencům je nespravedlivý a ukazuje, že Evropa je zamořena levičáctvím a židovským vlivem, který parazituje na obětech nacistické protižidovské nenávisti a cítil by se oslaben, kdyby snad těchto obětí bylo méně než udávaných 6 miliónů...Jakkoli nemusíme souhlasit s názory Ernsta Zündela, stáváme se jako neliberální křesťané podobným terčem nenávisti a je jen otázkou času, v jaké míře a pod jakou záminkou se staneme předmětem útoku, ať již pro svou víru nebo pro nějaké politické, ekonomické či sociologické individuální názory.“ Zde používaná rétorika se velmi podobá té, kterou ve svých článcích používají právě čeští neonacisté. V článku se spojuje dohromady „levičáctví“ a židovský vliv, což se může jevit paradoxně zejména po zjištěních z předchozí kapitoly, která jasně ukazuje, že levicoví extremisté naopak vnímají Židy jako součást kapitalistického systému tedy „pravičáky“.

V České republice lze narazit na opravdu malé množství ultrakatolických skupin. Ty, které jsem do své práce zařadila já, vykazují ve vztahu k Židům jen málo podobností, ze kterých by bylo možné vyvodit závěry. Ukazuje se, že antijudaismus jako takový, není rozhodně hlavním tématem ani v rámci popisu antižidovských projevů u ultrakatolíků. Naopak na antijudaismus jsem narazila pouze v několika

¹¹³ Spiknutí proti Církvi a lidstvu, recenze na knihu Rothkranze, Johannese: *Kdo skutečně řídí islám?*, http://www.spiknuti-proti-cirkvi-a-lidstvu.com/komentare/Kdo_skutecne_ridi_islam.htm

případech. Zdá se, že politický typ moderního antisemitismu je i pro ultrakatolíky tématem mnohem zajímavějším a také se mu na webových stránkách věnuje více prostoru. Projevy antisemitismu představují oblast, kde se ultrakatolická rétorika setkává s rétorikou extrémně pravicovou.

2.4 Antisemitismus levicových extremistů a radikálů

Levicoví extremisté nevnímají antisemitismus na rozdíl od extremistů pravicových za ústřední téma. Valná většina nenávistných projevů namířených proti Židům nebo Izraeli pramení z vnímání USA jakožto úhlavního nepřítele a šířitele zla na světě. Zejména v očích sympatizantů (pokud budeme brát v potaz fakt, že tato organizace de iure neexistuje) Komunistického svazu mládeže, tedy zastánců ideologie marxismu-leninismu, představuje politika USA symbol kapitalismu, vykořisťování a imperialismu. Následná nenávist vůči Izraeli, údajnému bezmezně podporovanému dítěti USA, a jeho politice je jasným důsledkem tohoto vnímání světového politického dění. „KSM podporuje boj iráckého hnutí odporu proti intervenčním silám USA a jeho spojenců, odsuzuje hrozby a nátlak USA vůči Iránu a Sýrii a stojí na straně sil, jež bojují proti americkému plánu tzv. Velkého středního východu. KSM vyjadřuje svoji solidaritu palestinskému lidu a jeho intifádě proti izraelské okupaci...“¹¹⁴

V článcích a dokumentech zveřejňovaných na stránkách KSM se téměř nelze setkat s jinou formou nenávisti směřované proti Židům nebo Izraeli obecně. Ačkoli například sionismus je tématem, kterému se zde věnuje několik článků, jedná se spíše o subjektivně dobarvený popis historie hnutí, nikoli o antisemitskou propagandu. Ojedinělým příkladem propagace politického typu moderního antisemitismu může být zveřejnění Protokolů síónských mudrců na serveru iniciativy Ne základnám! v červnu roku 2008. Protokoly zde ovšem nebyly zveřejněny samotnou iniciativou, ale blogerem Janem Chalupou a po vyjádřených protestech byly záhy smazány. Dnes se u několika článků (kromě několika verzí Protokolů ještě článek s názvem „Multi-kulti

¹¹⁴ KSM: *Rezoluce 8.sjezdu KSM proti imperialismu, agresím a okupacím*, 28.3.2008
<http://www.ksm.cz/dokumenty/rezoluce-8.-sjezdu-ksm-proti-imperialismu-agresim-a-okupacim.html>

v Izraelu podruhé“) tohoto autora objeví pouze sdělení, že článek byl smazán pro antisemitský obsah.¹¹⁵

Dalším tématem, kterého se levicové zdroje okrajově dotýkají, je otázka rasismu obecně. Ten je podle levicových extremistů, na rozdíl od pravicových, odsouzeníhodným fenoménem. Viděno optikou levicových extremistů, rasismus představuje další z negativních důsledků kapitalistických režimů. V levicovém vnímání rasismu jsou ale Židé řazeni na stranu většiny, nikoli ohrožené rasové menšiny. Levicové odsouzení rasismu rozhodně nedokazuje podporu Židům jakožto etnické menšině. „V tom je příčina rozšířeného a vlastně státem tiše podporovaného (resp. vyvolávaného) rasismu a nesnášenlivosti na Západě, ale vůbec ve všech kapitalistických státech. Bohužel také ve státech bývalého východního bloku nastupuje po desítkách let znovu ona nenávist, zatvrzelost a pohrdání jinými rasami a lidmi z Východu, a na této připravené půdě sklízejí své hlasy fašisté a neonacisté. Avšak ve skutečnosti prozatím většinou nedosahuje intenzity tzv. zápaďáckého rasismu.“¹¹⁶

Jak jsem již zmínila v úvodu kapitoly, nejpodstatnější charakteristikou nenávisti projevované ze strany levicových extremistů vůči Izraeli a Židům je jejich napojení na „západní“ kapitalistický agresivní systém, jemuž vévodí USA. Tato nenávist probleskuje mezi běžně diskutovanými tématy na povrch ve chvílích, kdy politika Izraele dostává do popředí světového zájmu. Podobně jako u pravicových extremistů, i mezi levicovými extremisty stoupl v loňském roce počet článků a projevů týkajících se odsouzení Izraele v souvislosti se 60. výročí založení Státu Izrael: „Stát Izrael slaví 60 let své existence, zatímco Palestinci ztratili svoji existenci, v Gaze žijí jako ve velkém vězení, na západním břehu Jordánu žijí pod izraelskou okupací, v sousedních arabských zemích většina Palestinců stále žije v uprchlických táborech, 12 tisíc Palestinců je vězněno v Izraeli včetně žen a mládeže, protože kladli okupaci odpor, na okupovaných územích je infrastruktura zničena, ekonomika nefunguje, všude jsou vojenské zátarasny.“¹¹⁷ Tento samotný výrok samozřejmě nelze považovat za antisemitismus, ilustruje ovšem subjektivně zabarvený, jednostranný popis, který

¹¹⁵ Chalupa, Jan: *Protokoly*, 2.7.2008; *Protokoly komplet*, 2.7.2008; *Multikulti v Izraelu podruhé*, 8.7.2008, <http://www.nezakladnam.cz/cs/blogy/greentea/recenze>

¹¹⁶ KOR, GRA: *Komu slouží rasismus*, 16.1.2009, <http://www.ksm.cz/teorie/komu-slouzi-rasismus.html>

¹¹⁷ Al-Nabulsi, Mohammed: *Vznik Izraele, tragedie pro Palestince*, 14.5.2008 <http://www.halonoviny.cz/index.php?id=60270>

nepřipouští žádnou hlubší argumentaci. Haló noviny, které lze považovat na rozdíl od KSM za zdroj radikalistický, jejich články jsou spíše subjektivně hodně zabarvené, nežli přímo antisemitské. Často se ovšem stává, že autoři svoje články alespoň nazvou tak, aby vyjádřili svoje přesvědčení- např. „Abbas připravuje volby, Izrael mu chce bránit“, „Izrael brání humanitární pomoci“, „Izrael plivl OSN do tváře“, „nebo Izrael brání míru s Palestinci.“ V samotném článku se čtenář nakonec dozví, že N. Sarkozy při své návštěvě Blízkého Východu konstatoval, že Izraelci budou muset pro nastolení míru vyjednávat s Palestinci a že se přese všechnu kritiku nakonec Francie staví na stranu Izraele. Žádná informace o tom, že by Izrael opravdu bránil míru nebo jakkoli jinak vyvolával konflikt, se v článku nevyskytuje.

Největší vlna nenávislných článků, které by se dle 3D testu N.Sharanského nebo definice antisemitismu FRA daly považovat za vykazující antisemitské prvky, následovala po vojenské operaci izraelské armády v Gaze na konci roku 2008. „Politika genocidy a státního terorismu izraelské vlády, podporovaná a schvalovaná mocnými imperialistickými silami v USA a v EU a přijatá některými arabskými reakčními vládami, je novou provokací proti národům a světovému hnutí solidarity. Vyzýváme pracující, ženy, mládež a další skupiny, veškeré antiimperialistické a mírumilovné síly, aby mobilizovali proti zločinným útokům a politice izraelské vlády a požadovali okamžité zastavení agrese a uvalení sankcí proti Izraeli.“¹¹⁸ V mediálních projevech levicových organizací se tradičně nikdy neobjevuje náznak kritiky palestinských postupů. Za viníka situace je vždy jednoznačně považován Izrael. Domnívám se, že takovou kritiku Izraele už je možné považovat za model posuzování podle dvojího statutu, což je podle 3D testu jeden z indikátorů antisemitismu. „Krutost Izraele nemá konce. Po týdnu trvajícím bombardování nevinných dětí, žen a civilního obyvatelstva, těžce ozbrojená izraelská válečná mašinérie vystupňovala svoji agresi pozemní invazí. Stovky mrtvých Palestinců, tisíce zraněných izraelskými bombami, to jsou činy proti lidskosti a stejně tak by měly být souzeny. Izraelský režim by nebyl schopen spáchat tyto brutální činy bez plné podpory americké administrativy odstupující i nastávající...Vyzýváme všechny mírumilovné síly v této oblasti, aby se sjednotily proti imperialistickým plánům na Středním východě, proti diktátu imperialismu v oblasti, proti reakčnímu a nelidskému izraelskému režimu. Vyjadřujeme svůj hluboký respekt a solidaritu silám bojujícím za mír v Izraeli a

¹¹⁸ KSM: *K solidaritě s palestinským lidem*, 1.1.2009, <http://www.ksm.cz/ze-zahranici/k-solidarite-s-palestinskym-lidem.html>

vzdáváme poctu jejich statečným protestům a demonstracím v Tel Avivu a dalších městech.“¹¹⁹

Antisemitská rétorika používaná zejména na webu KSM používá stále dokola stejný argument- ono jednoznačné odsuzování Izraele za jeho agresi a hlavně za jeho napojení na kapitalistické USA. Žádná další antisemitská argumentace se zde ovšem neobjevuje a dokonce ani při příležitosti demonstrací, které KSM pořádá, se tématu antisemitismu většinou nevěnuje. Výjimkou mohl být tzv. Večer solidarity s lidem Gazy. Jak popisují sami komunisté: „Přítomné oslovil velvyslanec Státu Palestina v Praze a předsedkyně Řecké obce v ČR, která vyjádřila plnou solidaritu palestinskému lidu a odsoudila imperialistickou a teroristickou agresi Státu Izrael proti lidu Gazy. Otřesným svědectvím zločinů izraelského státu vyzbrojenému zbraněmi korporací z USA a podporovaného vládou USA bylo promítání fotografií bombardované Gazy a obětí izraelských zločinů. V této souvislosti je vhodné poznamenat, že agresori mj. zavraždili více než 1 400 obyvatel Gazy (z toho přibližně 400 dětí) a zničili na 15 000 obydlí.“¹²⁰

Antisemitismus projevující se na sledovaných levicových zdrojích bych označila spíše než za typ nového antisemitismu, za typ jeho předchůdce, levicového antisemitismu 50.let. Překvapivé je, že nový antisemitismus, považovaný za součást ideologie současných levicových extremistů ve světě, se v českých podmínkách neobjevuje. Projevy antisemitismu dnešních českých komunistů neobsahují tolik prvků démonizace Izraele, přirovnávání k nacismu a holocaustu, popírání práva Izraele na existenci nebo svalování viny za veškeré konflikty světa na Izrael. Také podpora režimů a osobností, které jsou tradičně vnímány jako symboly nenávisti k Izraeli (Írán, Ahmadinejad, Hizballah, Hammas...) nejsou na komunistických akcích podporovány v souvislosti s vyjádřením nenávisti pociťované k Izraeli.

Náznaky těchto tendencí se občas projevují u předsedy zmiňovaného hnutí Ne základnám! J. Májíčka. Ten již v roce 2006 vedl rozhovor s Haidarem Omaisem, sympatizantem Hizballáhu, který žije dlouhodobě v České republice. Svůj rozhovor J.

¹¹⁹ Sekretariát Světové rady míru, Krajča, Milan: *Ne izraelské invazi do pásma Gazy- zastavte masakr palestinského lidu!*,9.1.2009, <http://www.ksm.cz/ze-zahranici/ne-izraelske-invazi-do-pasma-gaza-zastavte-masakr-palestinskeho-lidu.html>

¹²⁰ RGO: *Večer solidarity s lidem Gazy*, 19.3.2009, <http://www.ksm.cz/z-aktivit-ksm/vecer-solidarity-s-lidem-gazy.html>

Májíček započal slovy: „Na začátek bychom rádi pogratulovali Hizballáhu, že porazil Izrael, který byl donucen se stáhnout z Libanonu.“ Na demonstracích iniciativy Ne základnám! se často projevují sympatie íránskému prezidentovi Ahmadinejadovi a samozřejmě Palestincům. Také na webových stránkách se iniciativa profiluje jakožto sympatizující s Íránem. V úvodu článku Ďábel přistál stojí: „Článek odhaluje manipulace a „špatný překlad“ dnes již takřka zprofanovaného Ahmadínedžádova výroku o údajném „vymazání Izraele z mapy“. Výroku, jenž v tomto smyslu nikdy nezazněl a který přesto bývá používán na podporu stavby amerického radaru v ČR.“ Je zřejmé, že takovéto výroky samy o sobě za antisemitismus považovat nelze. Nicméně zde můžeme pozorovat příklon k určitému typu myšlení a argumentace, který je velmi jednostranný a neobjektivní a který může v konečném důsledku ústit v antisemitismus.

Levicová scéna v České republice obecně nevykazuje zdaleka takovou aktivitu jako scéna pravicová. Izrael a Židé představují navíc pouze okrajové téma, kterému se věnuje nejčastěji ve spojitosti s blízkovýchodním konfliktem. K české židovské menšině nebo k jejímu vlivu ve společnosti se komunisté ani další levicovní aktivisté na rozdíl od pravicových extremistů nevyjadřují. Nový antisemitismus a následné napojení na islamistické organizace můžeme ve světě pozorovat zejména u levicových extremistů, v České republice se tento trend zatím příliš nepotvrzuje.

3. Závěr

Antisemitismus není téma, které by zásadně oslovovalo českou společnost. Přestože zůstává otázkou, do jaké míry vykazuje česká společnost projevy latentního antisemitismu, otevřeně projevovaný antisemitismus je dnes považován za odsouzeníhodný. Ačkoli samozřejmě existují rozdíly mezi jednotlivými skupinami projevujícími se antisemitsky, ve srovnání s ostatními státy Evropy, nebo Ameriky je Česká republika stále poměrně neantisemitská, mnohdy proizraelsky naladěná¹²¹. Domnívám se, že důvodem může být odkaz prezidenta T.G.Masaryka a zejména symbolika jeho boje proti odsouzení L.Hilsnera. Vzhledem k tomu, že dnešní Česká republika navazuje na politický odkaz demokratické První republiky, veřejné projevy

¹²¹ The Coordinating Forum for Countering Antisemitism: *Yearly Report 2008, Overview and Trends*, <http://www.antisemitism.org.il/upload/pdf/Antisemitism%202008%20Eng.pdf>.

antisemitismu u jsou u nás vždy považovány za nelegitimní. Dalším důvodem poměrně nízkého počtu antisemitských činů v České republice¹²² může být 40 let života pod vlivem komunistického režimu, který za dobu své existence cíleně zlikvidoval mnoho židovských představitelů (vedle R.Slánského také např. J.Smrkovský, M.Švermová), čímž následně antisemitismus zdiskreditoval v očích odpůrců režimu. V neposlední řadě se domnívám, že za tak nízkým počtem antisemitských činů v České republice stojí velmi malá židovská komunita, ze které zbývá dnes již spíše torzo, které se pomalu probouzí k životu. Mnoho představitelů extremistické, zejména pravicové, scény, ale ani zastánců stereotypních antisemitských předsudků živého Žida nikdy nevidělo, natožpak jakkoli blíže poznalo.

Na otázku, zda se jednotlivé vymezené typy antisemitismu na sledovaných zdrojích objevují, jsem se pokoušela najít odpověď v aktuálních příspěvcích. Ze sesbíraných materiálů vyplývá několik zřejmých výrazných tendencí, které se mohou do budoucna projevit jako zřetelnější fenomény. Antisemitismus obecně představuje pro pravicovou extremistickou scénu zásadní téma, kterému se často a aktivně věnuje. Lze pozorovat velký rozdíl mezi charakterem veřejných projevů (na demonstracích, pochodech atd.) a projevů na diskusních fórech, kde se většinou aktivní účastníci neohlíží na politickou nebo společenskou „korektnost“. Čeští pravicoví extremisté jsou si velmi dobře vědomi zřejmého odsouzení veřejných projevů antisemitismu. Proto mnohdy volí pro veřejnost přijatelnější a populističtější témata jako romská problematika, multikulturní Evropa nebo boj proti nezaměstnanosti.¹²³ Centrem jejich zájmu ovšem zůstává téma antisemitismu, boje proti údajnému židovskému spiknutí, které je zosobněno v současném systému. Na rozdíl od pravicových extremistů představuje antisemitismus pro ultrakatelíky a levicové extremisty téma okrajové, kterým se zabývají spíše příležitostně.

Mezi projevy a články pravicových extremistů lze nalézt hned několik typů antisemitismu. Hlavní pojící myšlenkou zůstává obvinění židovstva z ovládnutí světové politiky a světového dění obecně. Židé v očích pravicových extremistů ztělesňují současný systém, uspořádání, které boří myšlenku národního státu, který je etnicky čistý a vyznává konzervativní hodnoty. Ve spojitosti s tímto přesvědčením se objevují i projevy rasového antisemitismu, který Židy viní právě z oné jinakosti,

¹²² Výroční zpráva Fóra proti antisemitismu při Federaci židovských obcí v ČR udává v roce 2007 4 útoky na židovský majetek a 10 případů obtěžujícího chování. Fórum proti antisemitismu při Federaci židovských obcí v ČR: *Výroční zpráva 2007*.

cizosti, rasové nečistoty, kterou vnášejí do českého státu. Souvisejícím fenoménem je samozřejmě časté popírání holocaustu, užívání argumentace známých popíračů. Popularita popírání holocaustu mezi českými pravicovými extremisty vyplývá zřejmě i z přesvědčení, že Židé používají holocaust jako zaklínadlo, díky kterému si nárokují jiné zacházení než ostatní a které údajně společnost bezmezně přijímá. Domnívám se, že holocaust se v České republice opravdu stal téměř synonymem ke slovu Žid a že celá společnost začíná být věčným nekonečným opakováním tohoto tématu syta. Tím samozřejmě nikterak neobhajují popírání holocaustu, pouze se domnívám, že tento fenomén by mohl ztratit na popularitě, pokud by se česká židovská komunita zaměřila výrazněji také na jiná témata, než je holocaust nebo pokud by média preferovala témata ze současného židovského života na úkor témat spojených s holocaustem.

Pokud se dá výskyt nějakého typu antisemitismu na extrémní pravicové scéně očekávat, pak je to jistě výše zmíněný politický a rasový typ moderního antisemitismu nebo popírání holocaustu. Mezi českými pravicovými extremisty se ovšem celkem překvapivě těší velké popularitě také antisemitismus nový, který bych očekávala spíše na levicové scéně. Čeští pravicoví extremisté přebírají rétoriku nového antisemitismu, vyjadřují veřejně podporu iránskému režimu a jsou ochotni s muslimy spolupracovat, pokud se toto spojení týká společného nepřítele- Izraele a Židů. Na mnohých příkladech teroristických útoků spáchaných neonacisty v kooperaci s islamisty se ukazuje, kam až tato spolupráce může v krajním případě zajít.

Ultrakatolická media nepředstavují zdaleka tak ucelenou skupinu, jako pravicové a levicové extremistické zdroje. Často jsem navíc musela čerpat z příspěvků staršího data. Pojítkem v tomto případě bylo citování antijudaistických pasáží z Bible, obsažených v Janově evangeliu. Překvapivým zjištěním ovšem bylo, že ultrakatolické weby rozvíjí antisemitismus většinou bez teologického podtextu. Zdaleka neupřednostňují očekávaný stereotypní antisemitismus vycházející z křesťanského antijudaistického postoje. Opět i zde jsem narazila na projevy politického moderního antisemitismu, někdy až na paranoidní představy o spiknutí židovstva proti zbytku světa a jeho touze zotročit celý svět pod svojí krutovládou. Dalším překvapením bylo vyjádření podpory myšlenek popíračů holocaustu, které se spíše než podpory samotné myšlenky popírání existence holocaustu týkalo podpory „alternativního“ názoru. Ultrakatolíci tímto aktem spíše vyjadřují obavy z ideové nadvlády určité

subkultury, která nyní ohrožuje sice popírače holocaustu a pravicové extremisty, ale v budoucnu by mohla ohrozit i jejich komunitu. Ultrakatolické weby obecně se svými projevy velmi podobaly projevům pravicových extremistů, ve většině případů byla argumentace zcela totožná.

Levicová extremistická scéna byla naopak ve svých projevech velmi homogenní, nicméně co se projevů antisemitismu týče, velice střídmá. Zatímco pravicoví extremisté znají moc dobře argumenty nového antisemitismu a hojně je používají, levicoví extremisté se projevům nového antisemitismu spíše jen opatrně blíží. Ačkoli ve světě je nový antisemitismus považován za typický projev „levičáctví“, v České republice má levicová scéna k projevům nového antisemitismu spíš jen „našlápnuto“. Důvodem může být mimo jiné fakt, že česká extremistická levicová scéna (marxisté, nikoli anarchautonomní scéna) je v současnosti značně oslabená personálními konflikty a štěpením na jednotlivé frakce. Nevykazuje zdaleka tak velkou aktivitu jako scéna pravicová, a tudíž ani projevů antisemitismu nelze na levicových extremistických zdrojích najít mnoho.¹²⁴

Levicoví extremisté sice částečně používají podobné argumenty nového antisemitismu jako extremisté pravicoví- většinou se v minulém roce objevily články obsahující tzv. dvojí standart aplikovaný na Stát Izrael. Tedy Stát Izrael byl často podrobován jednostranné kritice za svoje činy a byl považován za jednoznačného viníka nejen blízkovýchodního konfliktu, ale i jiných konfliktů světa. Obecně si ovšem levicová scéna naprosto vystačí s odsouzením Izraele za jeho proamerikanismus a z toho plynoucí kapitalismus a globalismus. Nepoužívá již další argumentaci tolik typickou pro nový antisemitismus. Ve svých projevech je česká levicová scéna velmi mírná, zejména v porovnání se scénou pravicovou a obzvlášť v porovnání s projevy antisemitismu jinde ve světě. Důvodem může být fakt, že čeští levicoví extremisté nejsou obecně zdaleka tak aktivní. Jejich argumentace tak možná v nejbližší době opravdu nedojde dál než za tento levicový antisemitismus známý již z 50.let 20.století. Jiným důvodem může být strach z nepřijetí silnější kritiky Izraele českou společností, která je tradičně v porovnání s ostatními evropskými státy poměrně proizraelsky naladěná.

Antisemitismus představuje jev, na kterém se shodnou jak představitelé extrémní pravice, ultrakatolíků, tak i extrémní levice. Pomyslná politická osa se

¹²⁴ Ministerstvo vnitra ČR: *Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2008*, Praha: 2009, s.9

v tomto případě stáčí jakoby do kruhu (popřípadě zůstávají stočené konce linky kousek od sebe), pravá a levá krajní část osy se přibližují. Rétorika obou skupin namířená proti Židům nebo Izraeli (ultrakatolická je téměř totožná s pravicově extremistickou) je ve své podstatě velmi podobná. Používaná argumentace se u obou skupin liší jen v některých popsaných detailech a také v četnosti výskytu. Nicméně obě skupiny sledují v konečném cíli svržení současných systémů, které v jejich očích symbolizují zlo. Izrael a Židé představují viděno extremistickou optikou vždy určitou složku tohoto zla, v případě levice sluhu USA a kapitalismu, v případě pravice toho, kdo tahá za nitky loutkových vlád a sám zlo ztělesňuje. Sblížení pravicových a levicových extremistů i ultrakatolíků v tématu antisemitismu se projevuje i v reálném světě, když se všechny skupiny vzájemně podporují na svých shromážděních a demonstracích (jedná se v zásadě o účast neaktivnějších neonacistů na akcích kolegů z jiných táborů).¹²⁵

Neonacistická scéna se zejména v posledních měsících ukázala jako velmi profesionálně organizovaná skupina projevující se jak verbálně, tak fyzicky agresivně. Vzhledem k sílícímu tlaku ve společnosti v celé Evropě a fungující politické reprezentaci neonacistů v podobě Dělnické strany lze předpokládat, že v budoucnosti se bude antisemitismus projevovat agresivněji. Za velmi problematické považují sílící propojení neonacistické scény a islamismu díky společnému prosazování myšlenek nového antisemitismu a popírání holocaustu.

Shrnutí

Na začátku své práce jsem definovala antisemitismus obecně jako fenomén. V dalších kapitolách následuje vymezení podrobnější typologie antisemitismu. Zde je popsán typ antisemitismu pramenící z křesťanského antijudaismu, moderní antisemitismus se svými podtypy politickým/kulturním antisemitismem a rasovým antisemitismem a nakonec typ nového antisemitismu. Všechny tyto typy antisemitismu jsou popsány od svého vzniku až po jejich největší výskyt v různých historických obdobích. Poslední kapitola teoretické části mé práce je věnována

¹²⁵ Fórum proti antisemitismu , neonacisté se zúčastnili shromáždění pořádané hnutím Ne základnám 21.10 2008 na pražském náměstí Jana Palacha, podobně se zúčastnila skupina neonacistů také přednášky M.Jonese pořádané skupinou kolem internetového magazínu Katolikrevue dne 7.4. 2004, http://www.fzo.cz/db_img/soubor321_330.pdf

definici extremismu a radikalismu, jelikož tyto pojmy následně používám ve výzkumné části práce.

Ve druhé části práce jsem v úvodní kapitole vymezila jednotlivé extremistické a radikalistické zdroje, které jsem vybrala jako zástupce určitých typů zdrojů, které považuji za zásadní v rámci extremistické scény. V úvodní kapitole jsem také svůj výběr zdrojů zdůvodnila a krátce charakterizovala jednotlivé servery, blogy a diskusní fóra.

Výzkumná část dále obsahuje analýzy zdrojů pravicového levicového extremismu a ultrakatolictví. Cílem výzkumu bylo zejména popsat antisemitskou argumentaci, která se na jednotlivých serverech objevuje a zjistit, který typ antisemitismu je mezi určitými skupinami zastoupen. Jako výzkumný materiál mi posloužily příspěvky z extremistických a ultrakatolických zdrojů zejména z roku 2008 a z první poloviny roku 2009. Výjimkou byly ultrakatolické zdroje, kde několi příspěvků bylo staršího data.

Výsledkem sledování je několik zřejmých tendencí českých extremistů a ultrakatolíků. Pravicoví extremisté v České republice tíhnou zejména k předpokládaným projevům politického a kulturního typu moderního antisemitismu, často používají také rasistický typ moderního antisemitismu. Velmi populární je mezi českými extremisty popírání holocaustu. Překvapivým závěrem byl častý výskyt projevů nového antisemitismu mezi pravicovými extremisty. Ultrakatolické zdroje obsahovaly poměrně malé množství projevů antisemitismu pramenícího z křesťanského antijudaismu. O to oblíbenějším se mezi ultrakatolíky stal politický a kulturní typ moderního antisemitismu. Rétorika se velmi podobala pravicově extremistické. Levicoví extremisté příliš mnoho antisemitských tendencí neprojevují. Na rozdíl od levicových extremistů jinde ve světě nešíří tolik myšlenky nového antisemitismu, soustřeďují se spíše jen na levicový typ antisemitismu 50.let minulého století, který sleduje myšlenku napojení Izraele na Spojené státy americké, které jsou tradičně vnímány jako výspa imperialismu, kapitalismu a globalismu.

Resume

At the beginning of my thesis I defined the anti-Semitism generally as a phenomenon. The more detailed depiction of the types of the anti-Semitism follows

in the next chapters. My typology of anti-Semitism includes the anti-Semitism rising from the Christian antijudaism, the Political and Cultural type of modern anti-Semitism as well as the Racist type of the Modern anti-Semitism, the last type is the New anti-Semitism. All these types of the anti-Semitism are described from the phase of their origin to the times they used to be the most popular. The last chapter of the theoretical part of my thesis includes the definition of the extremism and radicalism terms, as I used them in the research part.

In the introductory chapter of the research part of the thesis I defined the extremist and ultraCatholic sources, that I consider being the representatives of typical groups of extremism sources. The introductory chapter includes also the brief description of the chosen sources- servers, blogs and discussion forums.

Following research part continues with the analysis of the right and left extremist and ultra Catholic sources. The aim of the research was to find out, which types of anti-Semitism do the extremism sources contain. I completed the research with the data picked from the beginning of the year 2008 to the half of the year 2009. Some of the data contained in the ultra Catholic analysis are older than 2008.

As a result, few trends in anti-Semitic behavior of the Czech extremists and ultra Catholics are obvious. As I expected in the beginning, the right extremists tend to displays of the Political and Cultural type of the Modern anti-Semitism. The Holocaust denial is very popular phenomenon among the Czech right extremists as well. On the other hand, quite frequent appearance of the New anti-Semitism was the surprising result of the research. The ultra Catholic sources contained just a few displays of the anti-Semitism type rising from the Christian antijudaism. The Political and Cultural type of anti-Semitism was much more popular. The rhetoric was very similar to the right extremists' one.

Lastly, the left extremist sources do not contain such a huge amount of anti-Semitic displays in comparison with right extremists' sources. My expectation of the New anti-Semitism as a main anti-Semite idea of the left extremists was not confirmed. The extremists in the Czech Republic tend nowadays to spread the ideas of the leftist anti-Semitic type rising in 50ties. However, this type of anti-Semitism does not contain all the main ideas of the New anti-Semitism, which is so popular among the left extremists in the world, and concentrates mostly at the connection between the Israel and the USA.

Seznam použité literatury a zdrojů

Monografie a sborníky:

- Allport, Gordon W.: *O povaze předsudků*, Praha: Prostor, 2003
- Arendtová, Hannah: *Původ totalitarismu I-II*, Praha: Oikoymenh, 1996
- *Bible*, Ekumenická rada církví v ČSSR, 1989
- Bauman, Zygmunt: *Modernita a holocaust*, Praha: SLON, 2003
- Čapková, Kateřina: *Češi, Němci, Židé? Národní identita Židů v Čechách 1918-1938*, Praha-Litomyšl: Paseka, 2005
- Eisner, Will, *Spiknutí, tajný příběh Protokolů siónských mudrců*, Praha: Academia, 2008
- Fórum proti antisemitismu: *Výroční zpráva za rok 2004,2005,2006,2007*, Praha
- Frankl, Michal: *Emancipace od židů. Český antisemitismus na konci 19.století*, Praha-Litomyšl: Paseka, 2007
- Fredrickson, Georgie M.: *Rasismus- stručná historie*, Praha: nakl.Jiří Buchal, 2003
- Fryová, Helen P.: *Čítanka židovsko-křesťanského dialogu*, Praha: Kalich/Vyšehrad, 2003
- Hirsch, David, *Anti-Zionism and Antisemitism:Cosmopolitan Reflections*, Yale Initiative for the Interdisciplinary Study of Antisemitism, University of London
<http://www.yale.edu/yiisa/workingpaper/hirsh/David%20Hirsh%20YIISA%20Working%20Paper1.pdf>
- Charvát, Jan: *Současný politický extremismus a radikalismus*, Praha: Portál,2007
- Jäckel, Eberhard: *Hitlerův světový názor*, Praha-Litomyšl: Paseka, 1999
- Kalvach Zdeněk: *Antisemitismus v ČR po roce 1989*, Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2007
- Lacquer, Walter: *Měnící se tvář antisemitismu od starověku do dnešních dnů*, Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2007
- Lipstadt , Debora: *Popírání holocaustu. Sílicí útok na pravdu a paměť*, Praha-Litomyšl: Paseka, 2001

- Mareš, Miroslav: *Pravicový extremismus a radikalismu v ČR*, Brno: Barrister-Principal, 2003
- Marx, Karl: *O židovské otázce*, Brno: Svoboda, 1975
- Messadie, Gerald: *Obecné dějiny antisemitismu*, Praha: Práh, 2000
- Ministerstvo vnitra ČR: *Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v roce 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008*
- Neruda, Jan: *Pro strach židovský*, Praha: Knihkupectví Dr. Grégr a Ferd. Dattel v Praze, 1870
- Newman, Ja'akov, Sivan Gavri'el: *Judaismus od A do Z, Slovník pojmů a termínů*, Praha: Sefer, 2004
- Otto, Jan: *Ottův slovník naučný*, Praha: Vydavatel a nakladatel J. Otto v Praze 1889, s. 465
- *Protokoly siónských mudrců*, tištěno jako rukopis, 1937
- Szabó, Miloslav: *Rasa a vola*, Bratislava: Kalligram, 2005
- The Coordinating Forum for Countering Antisemitism: *Yearly Report 2008, Overview and Trends*,
<http://www.antisemitism.org.il/upload/pdf/Antisemitism%202008%20Eng.pdf>
- ÚOOZ: *Výroční zpráva za rok 2007*, Praha 2006.
- Wagner, Richard: *Judaism in Musik*, Wagner library, users.belgacom.net/[wagnerlibrary/prose/wagjuda.htm](http://users.belgacom.net/wagnerlibrary/prose/wagjuda.htm)
- Wistrich, Robert: *Nacionalismus a antisemitismus v dnešní střední a východní Evropě* in: *Antisemitismus v posttotalitní Evropě*, Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1993

Články a eseje:

- am: *Londýnský proces. David Irving odsouzen*, Roš Chodeš, květen 2000,
<http://www.holocaust.cz/cz2/resources/bib/reviews/lipstadt>
- ECRI: *definice antisemitismu FRA*, ,
<http://eumc.eu.int/eumc/material/pub/AS/AS-WorkingDefinition-draft.pdf>

- Frankl, Michal: *Kanárci v dole*, Tereziánská iniciativa,
<http://www.holocaust.cz/cz2/resources/bib/reviews/lipstadt>
- Grimm, William: *Al Qaeda 's neo-Nazis Connections*, 16.3.2005,
<http://www.middleeast.org/forum/fb-public/1/4320.shtml>
- Jospe, Raphael: *The New Anti-Zionism and the Old Antisemitism: Transformations*, The Coordination Centre for Countering Antisemitism, 2006,
<http://www.antisemitism.org.il/eng/articles/22980/TheNewAnti-ZionismandtheOldAntisemitism%3ATransformations-byRaphaelJospe>
- jp: Hajlovali, rvali se a jdou do voleb za dělníky, 18.9.2008,
http://zpravy.idnes.cz/hajlovali-rvali-se-a-jdou-do-voleb-za-delniky-fmk-/domaci.asp?c=A080918_094940_domaci_pei
- Porat, Dina: *On several definitions of antisemitism*, *The New Antisemitism*, Sifriat Hapo'alim Publishing Company, 2002.
http://www.antisemitism.org.il/eng/articles/11014/ON_SEVERAL_DEFINITIONS_OF_ANTISEMITISM_-_By_Prof._Dina_Porat
- Prudký, Martin: *Náboženské hodnoty v poválečné éře v zrcadle křesťansko-židovských vztahů*, Konrad Adenauer Stiftung: 1998,
<http://www.etf.cuni.cz/~prudky/mptexty/98posuny.html>
- Sharansky, Natan: *3D Test of Anti-Semitism: Demonization, Double Standards, Delegitimization*, *Jewish Political Studies Review* 16:3-4, Jerusalem Center for Public Affairs, podzim 2004,
<http://www.jcpa.org/phas/phas-sharansky-fo4.htm>
- Suchá, Veronika: *Kandidát do krajských voleb odsouzen jako neonacista*, 2008,
<http://aktualne.centrum.cz/domaci/soudy-a-pravo/clanek.phtml?id=617580>
- Taguieff, Pierre-André: *Information Juive*, září 2008,
http://www.holocaust.cz/cz2/resources/ros_chodes/2008/11/rozhovor_taguieff

- Taguieff , Pierre-André: *On the new "anti-Zionism"*, Preachers of Hate, 2005, http://www.zionism-israel.com/ezone/New_Antizionism.htm
- Tomský, Alexander: *Izrael, anti-sionismus a nová hrozba globálního antisemitismu* , blog serveru aktuálně.cz, 2008, <http://blog.aktualne.centrum.cz/blogy/alexander-tomsky.php?itemid=3506>
- Wachtel, Howard: *O novém antisemitismu*, Věstník židovských obcí, 8/2003
- Wistrich, Robert: *The New Anti-Semitism*, Standpoint Magazine, říjen 2008, <http://www.eiscablog.eu/the-new-antisemitism-by-robert-wistrich>
- Zbořil, Zdeněk.: *Soudobý antisemitismus – evropské dědictví nenávisti a intolerance*, Mezinárodní politika 7/2001

Články- extremistické zdroje:

- Aktivisté NO: *Antikriegstag 2008*, 13.9.2008, <http://odpor.org/index.php?page=clanky&kat=&clanek=861>
- Aktivisté NO: *Spontánní demo k 60.výročí okupace Palestiny*, 19.5.2008, <http://odpor.org/index.php?page=clanky&kat=&clanek=816>
- Al-Nabulsi, Mohammed: *Vznik Izraele, tragedie pro Palestince*, 14.5.2008 <http://www.halonoviny.cz/index.php?id=60270>
- AN Střední Čechy: *Reportáž ze Svatováclavské demonstrace*, 6.10.2008, <http://www.nacionaliste.com/view.php?navezclanku=reportaz-ze-svatovaclavske-manifestace-foto&cisloclanku=2008090011>
- AN Zlínsko: *Spontánní demo proti sionismu v Olomouci*, 15.10.2008, <http://odpor.org/index.php?page=clanky&kat=&clanek=877>

- Dovedu to pochopit: *historie sionismu*, 22.4.2008, <http://dovedutopochopit.files.wordpress.com/2008/05/historie-sionismu1.pdf>
- h8gereich: *Nacionální socialismus- a zase ta ekonomika*, 4.2.2009, <http://h8edgereich.wordpress.com/2009/02/04/nacionaln-i-socialismus-a-zase-ta-ekonomika/>, zveřejněno na www.odpor.org
- Chalupa, Jan: *Protokoly*, 2.7.2008; *Protokoly komplet*, 2.7.2008; *Multikulti v Izraelu* *podruhé*, 8.7.2008, <http://www.nezakladnam.cz/cs/blogy/greentea/recenze>
- Jones, E.Michael: *Otevřený dopis Fóru proti antisemitismu*, 2004 http://www.katolikrevue.cz/fronda/open_letter_FPA_e_michael_jones.htm
- Jones, Michael E.: *Revoluční Žid*, http://www.katolikrevue.cz/civitas/revolucni_zid_e_michael_jones.htm, Předneseno v Praze dne 9. září 2004, původní název přednášky „Kořeny dnešního judaismu“
- Kilop, Jan: *diskuse pod článkem Vzpomínka na Anežku Hružovou*, 2.4.2008, poslusnost.wordpress.com/2008/04/01/vzpominka-na-anezku-hruzovou/
- KOR, GRA: *Komu slouží rasismus*, 16.1.2009, <http://www.ksm.cz/teorie/komu-slouzi-rasismus.html>
- KSM: *K solidaritě s palestinským lidem*, 1.1.2009, <http://www.ksm.cz/ze-zahranici/k-solidarite-s-palestinskym-lidem.html>
- KSM: *Rezoluce 8.sjezdu KSM proti imperialismu, agresím a okupacím*, 28.3.2008 <http://www.ksm.cz/dokumenty/rezolute-8.-sjezdu-ksm-proti-imperialismu-agresim-a-okupacim.html>

- madagas: Hooligans.cz, forum Rasismus, 12.11.2008,
<http://forum.hooligans.cz/messages.php?folder=4107&lang=cze>
- Opatrný, V.: *Planetaopic- rozhovor*, 6.1.2009,
<http://www.odpor.org/index.php?page=clanky&kat=&clanek=917>
- Planetaopic: *Neonáček- chcete ho?*, 7.4.2008,
www.odpor.org/index.php?page=clanky&kat=&clanek=794
- Planetaopic: *Izrael na pomalé, ale jisté cestě do pekel*, 22.7.2008,
<http://planetaopic.wordpress.com/2008/07/22/izrael-na-pomale-ale-jiste-ceste-do-pekeln/>
- Redakce NO: *Rozhovor s revizionistickým historikem Carlem Mattongem*, 1.6.2008, <http://odpor.org/index.php?page=clanky&kat=&clanek=821>
- Redakce NO: *Rozhovor s E.Sedláčkem: Jasný politický proces*, 28.9.2008,
<http://odpor.org/index.php?page=clanky&kat=&clanek=869>
- RGO: *Večer solidarity s lidem Gazy*, 19.3.2009, <http://www.ksm.cz/z-aktivit-ksm/vecer-solidarity-s-lidem-gazy.html>
- Rosenbull, Martin: *Židovský holocaust a Nový světový řád*, 16.9.2008,
<http://odpor.org/index.php?page=clanky&kat=&clanek=862>
- Rys, Jan: *Oběti a oběti*, 10.6.2008,
<http://www.odpor.org/index.php?page=clanky&kat=&clanek=824>
- Sedlis Dierhard (Erk Sedláček): Hooligans.cz- forum Antisionistická liga, 19.1.2008,
<http://forum.hooligans.cz/messages.php?folder=2632&lang=cze&page=8>

- Sekretariát Světové rady míru, Krajča, Milan: *Ne izraelské invazi do pásma Gazy- zastavte masakr palestinského lidu!*, 9.1.2009, <http://www.ksm.cz/ze-zahranici/ne-izraelske-invazi-do-pasma-gaza-zastavte-masakr-palestinskeho-lidu.html>
- Spiknutí proti Církvi a lidstvu: recenze na knihu Rothkranze, Johannese: *Kdo skutečně řídí islám?*, http://www.spiknuti-proti-cirkvi-a-lidstvu.com/komentare/Kdo_skutecne_ridi_islam.htm
- Spiknutí proti Církvi a lidstvu, recenze na knihu Rothkranze, Johannese: *Maastrichtská dohoda- konečné řešení pro Evropu*, http://www.spiknuti-proti-cirkvi-a-lidstvu.com/komentare/Maastrichtska_dohoda_1.htm
- Strnad, Lukáš: *Sionističtí agresori opět útočí*, 28.12.2008, <http://www.news.delnickelisty.cz/>
- Vladyka, Kurt: *Žid pohřbívá své dítě*, 22.10.2008, <http://odpor.org/index.php?page=clanky&kat=&clanek=880>
- Zbela, Martin: *Jménem zákona holocaustu*, 27.9.2008, http://cz.altermedia.info/z-domova/jmenem-zakona-holocaustu_4709.html
- Zvědavec.org: *Už zase hoří hranice*, 30.9.2008, http://cz.altermedia.info/z-domova/uz-zase-hori-hranice_4748.html

Ostatní zdroje:

Videa:

- Autonomní média: *Antikriegstag 2008- projev* , 27.9.2008, <http://autonomnimedia.wordpress.com/2008/09/27/antikriegstag-2008-oficialni-video/>

- Autonomní média: *Svatováclavská manifestace*, 30.9. 2008,
<http://autonomnimedia.wordpress.com/2008/09/30/svatovaclavska-manifestace-2008/>
- Česká televize: *Akce Pavouk, dokumentární cyklus Tajné akce StB*,
<http://www.ceskatelevize.cz/program/10209991308-05.01.2009-22:10-1-tajne-akce-stb.html?backaddr=search&obdobif=archiv&broad=409+235+10022%2F1001&nline=1>
- Dovedu to pochopit?: *multimediální součást projektu*, 22.4.2008,
<http://dovedutopochopit.wordpress.com/multimedia/>
- Planetaopic: *Židé a komunismus*, 22.7.2008,
<http://www.youtube.com/watch?v=H7HFhalHEuk>
- Planetaopic: *Nadvláda Židů- mýtus?*, 2008
<http://www.youtube.com/watch?v=Ce7nbtvirs4&feature=related>
- Vandas, Tomáš: *Projev 1.máje 2008*,
<http://autonomnimedia.wordpress.com/2008/05/07/1maj-2008-projev-tomase-vandase-predsedy-delnicke-strany/>

Sledované internetové zdroje:

www.cz.altermedia.info

www.delnickastrana.cz

www.delnickelisty.cz

www.dovedutopochopit.wordpress.com

www.halonoviny.cz

www.hooligans.cz

www.hruzovaanezka.wordpress.com

www.h8gereich.wordpress.com

www.katolikrevue.cz

www.ksm.cz

www.nacionaliste.com

www.odpor.org

www.osud.cz

www.planetaopic.wordpress.cz

www.poslusnost.wordpress.com

www.spiknuti-proti-cirkvi-a-lidstvu.com

www.women-unity.net

www.zvedavec.org

PROJEKT BAKALÁŘSKÉ PRÁCE NA TÉMA:

**Antisemitismus a jeho současné projevy u
extremistických skupin v České republice**

autor: **Gabriela Jirásková**
obor a ročník: **Politologie, 2.ročník bakalářského studia**
akademický rok: **2007/2008**
vedoucí práce: **PhD. Petr Just**
odborná konzultace: **Mgr.Petr Zenkner**
datum odevzdání:

Souhlasím s vedením bakalářské práce:

Téma a cíl bakalářské práce

Antisemitismus je fenoménem, který se v různých společnostech světa objevuje odnepaměti. Po mnoho staletí byli židé považováni za cizí prvek, neintegrovatelnou část obyvatelstva, která není právoplatnou součástí místní společnosti. Židům byla v minulosti odpírána práva, která ostatním členům společnosti běžně náležela. Jednalo se zejména o právo vlastnit majetek, svobodně uzavírat manželství s nežidy, obchodovat, vykonávat některá povolání apod. Během staletí bylo spácháno tisíce pogromů.

Faktem je, že realita dnešního světa je jiná, běžná lidská práva židům odpírána nejsou. Členové židovských komunit žijící mimo Stát Izrael se ve valné většině považují za občany státu, ve kterém žijí. Přesto v mnoha společnostech zůstává zakořeněna jakási nedůvěra k celé kulturně- náboženské židovské komunitě, která často ústí do nenávisti. Tuto nevraživost, nenávist nebo jakkoli jinak můžeme tento jev nazvat, obecně nazýváme antisemitismem.

Antisemitismus se v současnosti samozřejmě týká i České republiky, ačkoli v porovnání s ostatními státy regionu střední Evropy je jeho míra poměrně nízká. Důvodů může být mnoho, mezi nimi jistě i politická tradice První republiky a T.G. Masaryka, který antisemitismus tvrdě odsuzoval a osobně proti němu bojoval (nejznámější je jeho boj proti obvinění židů z rituální vraždy Anežky Hrušové-tzv.Hilsneriáda). V neposlední řadě musíme brát v potaz také fakt, že v Čechách tradičně žili židé reformní, obchodníci a podnikatelé, kteří se snadněji zapojili do společnosti, než např. ortodoxní židé, kteří žili na území Haliče.

V současnosti se na české politické scéně považuje antisemitismus za jednoznačně netolerovatelný, ačkoli některé politické strany (např. Dělnická strana nebo Národní strana) s podobnými názory sympatizují, je pro ně téma antisemitismu spíše marginální.

Současné přímé projevy antisemitismu v České republice pocházejí nejčastěji z řad pravicových extremistických skupin jako Národní odpor, Autonomní nacionalisté, Blood and Honour a další. Na rozdíl od jiných antisemitských projevů se neonacistické útoky na židy opírají tradičně o rasové a biologické důvody. Židovská lobby, snaha o ovládnutí světa a další teorie jsou druhým zásadním pilířem pravicového antisemitismu v České republice (příkladem může být seznam 200

veřejných činitelů v České republice, kteří jsou údajně židé nebo mají alespoň židovský původ, který zveřejnil server Národně vzdělávacího institutu).

Antisemitské projevy můžeme nalézt také u českých levicových extremistů, vyznávajících tradice marxismu- leninismu, zejména Komunistický svaz mládeže a jeho názory podporující Haló noviny. Tyto projevy ovšem častěji míří k samotnému Státu Izrael, jedná se často o tzv. „nový“ antisemitismus.

Další skupinou, která antisemitské názory šíří českou společností, jsou členové muslimské komunity žijící v České republice. Patří mezi ně např. spisovatel Nidal Saleh, Lukáš Lhořan a další. Ve své práci, která bude mapovat projevy antisemitismu v současné České republice vědomě pominu poslední zmiňovanou skupinu, jelikož problematika islamismu v České republice je natolik rozsáhlá, že vzhledem k rozsahu zadání bakalářské práce jí zde není možno obsáhnout.

Ve své bakalářské práci se pokusím obsáhnout mnohohrstevnou definici antisemitismu, jeho druhy, důvody atd. Ve druhé části se budu věnovat reálným projevům antisemitismu v současné České republice, jejichž autory jsou, jak jsem již výše zmínila, nejčastěji členové extremistických hnutí.

Zpracování

Ve své práci budu vycházet z česky a anglicky psaných literárních zdrojů mapujících problematiku antisemitismu. Ve své práci budu usilovat o definici jednotlivých druhů antisemitismu. Popíši obecně vývoj jednotlivých druhů antisemitismu a jeho důvody. Završením části týkající se vymezení termínu antisemitismu bude jeho podrobná definice zformulovaná Agenturou Evropské Unie pro základní práva (FRA), která je nejaktuálnější oficiální definicí antisemitismu.

Část svojí práce budu věnovat také vymezení termínu extremismu. Čerpat budu zejména z literárních monografických zdrojů a ze zpráv o extremismu vydaných MV ČR v minulých letech.

Pro průzkum antisemitských projevů v ČR se zaměřím zejména na internetové servery samotných extremistických skupin a jejich diskusní fóra, média na ně napojená- např. Haló noviny, projevy z demonstrací. Získané informace budu dále analyzovat. Opírat se budu o teoretický základ z první části své práce. Budu se snažit odpovědět na otázky: Jaké druhy antisemitismu se v ČR objevují? Můžeme

rozdělit extremisty podle jejich projevů antisemitismu? Kopíruje toto dělení tradiční členění na pravici a levicí nebo se antisemitské projevy extremistů opírajících se o rozdílné ideologie nijak neliší?

V dané oblasti mohou cenné informace poskytnout organizace Liga proti antisemitismu, která s problematikou antisemitismu v ČR pracuje, ačkoli ne zcela podrobně či systematicky. Sledováním pravicového extremismu se v ČR zabývá Ondřej Cakl (Tolerance a občanská společnost), jehož práce ovšem směřuje spíše k odhalování překračování zákona členy neonacistických skupin než k odhalování antisemitismu a jeho systematickému popisu.

Předběžný návrh struktury práce

1. Vymezení pojmů
 - 1.1 Antisemitismus
 - 1.1.1 Historie pojmu
 - 1.1.2 Dělení antisemitismu podle různých kritérií
 - 1.1.3 Různé definice antisemitismu (včetně nejaktuálnější definice podle Agentury EU- FRA)
 - 1.2 Extremismus
 - 1.2.1 Definice pojmu
 - 1.2.2 Situace v ČR, konkrétní extremistické skupiny v ČR
2. Stav antisemitismu v České republice v posledních 3 letech
3. Antisemitské projevy pravicových extremistů
 - 3.1 Národní odpor, White justice, server Altermedia, Národní strana, Resistance Women Unity atd.
 - 3.2 Analýza projevů
4. Antisemitské projevy levicových extremistů
 - 4.1 Komunistický svaz mládeže, Haló noviny
 - 4.2 Analýza projevů
5. Křesťanský antisemitismus- antijudaismus
 - 5.1 Katolíkrevue
 - 5.2 Analýza projevů
6. Shrnutí a srovnání jednotlivých antisemitských postojů

Zdroje informací

- **Literatura monografická a tisk**

- Barša, P.:** Nový antisemitismus, či co? LN, 28.2.2004
- Bauman, Z.:** Modernita a Holocaust, Slon, Praha, 2003
- Byers, S.:** Anti-Semitism is virus and it mutates, The Guardian, 15. března 2004
- Cakl, O.:** Vstup jen pro bílé in www.infoservis.net/art.php?id=1069232827, 8.1.2004
- Cotler, I.:** Human Rights and the New Anti-Jewishness: Sounding the Alarm, 2004
- Danics, Š., Kamín, T.:** Extremismus, rasismus a antisemitismus, Praha: Policejní akademie 2005
- FPA:** Výroční zpráva o projevech antisemitismu v ČR v roce 2003, 2004, 2005, 2006, 2007
- Fredrickson, G. M.:** Rasismus – stručná historie, BB Art, Brno 2003
- Friedmann A. M.:** Izrael a obušek holocaustu, MfD, 21.4.2004
- FRA:** Definice antisemitismus, <http://eumc.eu.int/eumc/material/pub/AS/AS-WorkingDefinition-draft.pdf>, 2006
- Charvát, J.:** Analýza současného pravicového extremismu, Politologická revue, č.2
- Chmelík, J.:** Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty, Linde Praha 2001
- Kalvach, Z.:** Antisemitism, jako definice nenávisti, Mezinárodní politika 10/2004
- Kolár, J. F.:** Sionismus a antisemitismus, Svoboda, Praha 1970
- Lendvai, P.:** Antisemitism in Eastern Europe, Macdonald, London 1971
- Lipstadtová E.D.:** Popírání holocaustu, Paseka, Litomyšl, 2001
- Mareš, M.:** Pravicový extremismus a radikalismus v ČR, Barrister & Principal, 2003
- Marx, K.:** O židovské otázce, Praha 1975
- Mazel, M.:** Oponenti systému. Přehled radikálních a extremistických organizací v České republice. Brno: Masarykova universita, 1998
- Messadié, G.:** Obecné dějiny antisemitismu od starověku po dvacáté století, Práh, Praha 2000

MV ČR: Zpráva o problematice extremismu na území České republiky v letech,
2006, 2007

Newman, J., Gabriel, S.: Judaismus od A do Z, Sefer, Praha 1992

Weiss-Rosmarin T. : Judaism and Christianity: The Differences, 1997 Johnathan
David Publisher

Internetové zdroje:

<http://www.zvedavec.org/>

<http://cz.altermedia.info/>

<http://www.nacionaliste.com/>

http://www.radicalboys-brux.com/new_page/

<http://bohemia.bloodandhonour.net/index.php>

<http://www.hooligans.cz/>

<http://vzdelavaci-institut.com/files/>

<http://katolikrevue.cz>

<http://www.ksm.cz/>

<http://www.halonoviny.cz/>

<http://osud.cz>

<http://planetaopic.wordpress.com/>

<http://antisemitismus.wz.cz/>